

Vsebina

1. Uvod
2. Družbeno-politične spremembe, ki so pogojevale sprejetja sklepa o vzpostavi lastne vojske.
3. Prvi dokumenti, ki so nastali v RSLO v zvezi s procesom osamosvajanja na vojaškem področju.
4. Izdelava projekta »Organiziranje usposabljanja rekrutov izven JLA v organizaciji republiških organov«.
5. Sestava in delovanje delovne skupine.
6. Predštudija in njeni osnovni poudarki.
7. Izdelava uniform in oznak za VRS.
8. Izdelava študije in podrobnih študij.
9. Izgradnja in adaptacija centrov IG in Pekre.
10. Zagotavljanje kadrov za izvedbo usposabljanja.
11. Programi usposabljanja.
12. Zaključni dokumenti za izvedbo usposabljanja.

Uvod

Pred osemnajstimi leti so se začele aktivnosti, ki so pripeljale do prvega usposabljanja nabornikov v novo nastajajoči Slovenski vojski. 15. maja 1991 je začela z usposabljanjem prva generacija nabornikov v učnih centrih Ig in Pekre in začetek njihovega usposabljanja Slovenska vojska praznuje kot svoj rojstni dan. Prvi postroj mladih vojakov je bil deležen velike medijske pozornosti in o njihovem delu ter življenju v učnih centrih je bilo že veliko napisanega in izrečenega. Veliko manj ali skoraj nič pa do sedaj še ni bilo napisanega o temu, kako so potekale priprave za vzpostavitev učnih centrov.

Predstavitev teh priprav je osnovna tema tega zapisa.

V navedene priprave sem bil vključen od samega začetka. Napisal sem prva razmišljanja in ocene o možnih načinih usposabljanja nabornikov v organizaciji republiških organov. Pozneje sem bil imenovan za vodjo delovne skupine, ki je pripravila projekt usposabljanja in nato sem v RSLO vzpostavil in vodil sektor, ki je nalogo realiziral.

Pričujoč zapis ni napisan samo na podlagi brskanja po spominu, ampak je njegova vsebina podkrepljena z mnogimi dokumenti, ki obravnavajo navedeno tematiko. Nekateri od njih so predstavljeni v tem zapisu.

Zapis v kronološkem redu niza dogodke in aktivnosti, ki smo jih izvajali dokler učna centra nista začela z delom. Govori o času, ko je dozorevalo spoznanje o nujnosti vzpostavitve lastne vojske in o tem, s kakšnimi dilemami smo se srečevali pri začetku snovanja projekta. Predvsem pa zapis pove **kaj** vse je bilo potrebo narediti, da sta zaživela učna centra, **kako** je to bilo narejeno in **kdo** je to naredil.

V obuditev in ohranitev spomina na takratne dogodke in aktivnosti naj bo ta zapis zahvala vsem, ki so sodelovali v nastajanju in realizacije projekta.

Bogdan Koprivnikar

polkovnik v pokoju

1. Družbeno-politične spremembe, ki so pogojevale sprejetje sklepa o vzpostavitvi lastne vojske.

Globoke družbeno-politične spremembe, ki so se dogajale v Sloveniji ob koncu osemdesetih let prejšnjega stoletja, so pripeljale do demokratičnih večstrankarskih volitev leta 1990, na katerih je zmagala koalicija strank zbranih v DEMOSU. Program zmagovalne koalicije je temeljil na odpravi enostrankarskega političnega sistema v državi, na uvedbi demokracije in spremembi temeljev ekonomskega sistema.

Demosova vlada, ki je bila formirana spomladi leta 1990, je bila takoj soočena z dejstvom, da navedenega programa sprememb v Sloveniji ne bo možno izvesti neodvisno in ločeno od ponovnega definiranja in preureditve odnosov med republikami in narodi znotraj Jugoslovanske federacije.

Čeprav je DEMOS dobil na volitvah v Sloveniji podporo večine za izvedbo svojega programa, pa je bila situacija znotraj Jugoslavije popolnoma drugačna. Cilj o uvedbi demokratičnih sprememb v družbi, ki je bil v Sloveniji videti dosegljiv po volitvah spomladi 1990, je na Hrvaškem bil šele v fazi artikuliranja. V drugih republikah (predvsem v Srbiji) je potekal proces političnih sprememb ravno v nasprotni smeri – v smeri krepitve etatističnih – enopartijskih teženj usmerjenih v izgradnjo centralistične oblasti v federaciji, v odpravo pravic in posebnosti, ki so jih imele republike in avtonomni pokrajini in ob tem seveda v vzpostavitev dominantne vloge večinskega – srbskega naroda.

Že pred prvimi demokratičnimi volitvami v Sloveniji so v bivši Jugoslaviji med republičkimi vodstvi potekala iskanja rešitev o preureditvi političnih in družbeno-ekonomskih odnosov znotraj federacije vendar niso prinesla napredka razen, če ne štejeemo za napredek to, da so pokazala, da so med posameznimi republikami tolikšne razlike v pogledih na bodočo ekonomsko politično in državno ureditev Jugoslavije, da jih ne bo možno uskladiti in da bo potrebno v Sloveniji iskati pot za uvedbo političnih in družbeno-ekonomskih sprememb ločeno od ostalega dela Jugoslovanske federacije.

Aprila 1990 so potekale prve večstrankarske volitve, na katerih je dobil Demos 127 mest od 240 v Skupščini in si s tem zagotovil večino. Septembra 1990 je Skupščina Republike Slovenije sprejela ustavne amandmaje k ustavi RS, s katerimi je omogočila uresničitev o suverenosti Republike Slovenije, mesec pozneje pa je z ustavnim zakonom razveljavila 27 zveznih zakonov oziroma njihove posamezne določbe.

Eno najbolj občutljivih in hkrati važnih področij urejanja odnosov znotraj federacije je bilo področje ureditve prihodnjega statusa jugoslovanske vojske in njene vloge in odnosa do samostojnih držav, ki bodo nastale iz dotedanjih republik federacije. To vprašanje je bilo pomembno zaradi dveh razlogov in sicer zato, ker je imela JLA izredno močno politično vlogo in moč znotraj federacije in je bila (predvsem njen vrh) velik zagovornik etatistično-centralističnih idej o preureditvi prihodnjega statusa Jugoslavije, po drugi strani pa je nova demokratična oblast v Sloveniji želela v sklopu postavitve drugačnih političnih odnosov prevzeti večjo vlogo in nadzor na vojaško obrambnem področju, kot enem od osnovnih atributov državnosti in hkrati kazalcev uspešnosti realizacije njenih ciljev in obljub, ki jih je dala volivcem.

V začetnem obdobju delovanja Demosove vlade je glede tega, kako v prihodnje urediti odnose z JLA, bilo v javni razpravi več različnih predlogov. Dokler se je še

iskala rešitev za uvedbo družbeno-političnih sprememb z možnostjo preureditve odnosov znotraj federacije, je bila prisotna ideja, da bi republike zadržale v okviru federacije obrambno funkcijo ob seveda bistveno drugačni prerezporeditvi vzvodov vpliva, odločanja in kontrole nad JLA v korist republik.

V sklopu preureditve odnosov in pristojnosti republike Slovenije do JLA se je kot prvo vprašanje pojavilo vprašanje določanja kraja služenja vojaškega roka za nabornike iz Slovenije. To vprašanje je Demosova vlada postavila kot prvo v sklopu preureditve relacij z JLA predvsem zaradi tega, ker je navedena tematika bila prisotna že dalj časa in percepirana v javnosti kot odprto vprašanje, ki ga je potrebno rešiti. Problem bi ob politični volji vrha JLA bil relativno lahko rešljiv brez negativnih vplivov na bojno pripravljenost JLA, hkrati pa je to bil preizkusni kamen za »merjenje moči« z JLA, katero je Demosova vlada pravilno ocenila kot glavnega nasprotnika uvajanja novih demokratičnih sprememb v Sloveniji in politične preureditve celotne države.

2. Prvi dokumenti, ki so nastali v RSLO v zvezi s procesom osamosvajanja na vojaškem področju.

V sredini julija 1990 je Izvršni svet (vlada) Republike Slovenije obravnaval predlog RSLO z zahtevo, da Skupščina Republike Slovenije zahteva od Predsedstva SFRJ, da vojaški obvezniki iz Republike Slovenije služijo vojaški rok samo na teritoriju 5. vojaškega območja (prostor Slovenije in Hrvaške), kar naj bi se začelo izvajati od septembra 1990 dalje.

V sklopu priprav za navedene spremembe služenja vojaškega roka je tem času v RSLO nastal dokument z delovnim naslovom: »Potrebni ukrepi in aktivnosti za uveljavljanje napotitve vojaških obveznikov iz Republike Slovenije na služenje vojaškega roka samo na območje 5. vojaškega območja oziroma Republike Slovenije, razen če potrebe službe ne zahtevajo drugače.«

Zahtevo za izdelavo dokumenta je dal republiški sekretar za ljudsko obrambo. Dokument po vsebini predstavlja pregled aktivnosti, ki bi jih bilo potrebno izvesti za uspešno realizacijo projekta in vsebuje tudi nekatere ocene potreb in zmožnosti za uspešno realizacijo le-tega. Dokument naj bi bil v pomoč vodstvu RSLO pri formuliranju zahtev do federalnih organov glede sprememb pri služenju vojaškega roka za nabornike iz Slovenije.

Navedeni dokument v uvodu opredeljuje izhodišča, ki temeljijo na predpostavki, da takšne zahteve Predsedstvo SFRJ najprej ne bo sprejelo, temveč šele v daljšem obdobju. Prav tako temelji na predvidevanju, da bo federacija poskušala zagotoviti izvedbo napotitve skladno s takratno zakonsko ureditvijo, po kateri je urejanje vojaške obveznosti bilo izključno v pristojnosti federacije, torej brez sodelovanja upravnih organov Republike Slovenije.

V nadaljevanju dokument razčlenjuje potrebne normativno-pravne, organizacijske, tehnične, materialne, kadrovske in druge ukrepe, ki bi jih morala sprejeti Republika Slovenija za doseganje svojega cilja.

Na normativnem področju je v dokumentu predlagano, da bi bilo potrebno sprejeti ustavni zakon, s katerim bi določili, katere določbe zveznih zakonov v zvezi z vojaško obveznostjo se na območju Republike Slovenije ne uporabljajo, hkrati pa ta ista vprašanja urediti z republiškim zakonom.

V tekstu dokumenta so nato taksativno naštetih členi ustave in zakona o SLO, Zakona o službi v oboroženih silah, ter nekaterih drugih zakonov in odredb, ki na se na območju Republike Slovenije nebi uporabljali. Naštetih členov je za štiri polne tipkane strani, kar govori o obsežnosti potrebnih sprememb.

V nadaljevanju so v posebni točki navedena področja, katera bi morali urediti z republiški zakoni in predpisi. Med pomembnejšimi je vsekakor predlog, da se pristojnosti glede določanja načrta nabora, popolnitve in napotitve na služenje vojaškega roka, kakor tudi določanje drugih pristojnosti v zvezi z služenjem vojaškega roka, ki jih je do takrat imel Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo, prenesejo na Republiškega sekretarja za ljudsko obrambo, kar se je pozneje tudi realiziralo. S tem je republiško vodstvo dobilo pravno osnovo za uvajanje zelenih sprememb na področju služenja vojaškega roka.

Pisci dokumenta so se dotaknili tudi vprašanja dolžine služenja vojaškega roka in navedli možnost skrajšanja vojaškega roka na 10 mesecev, vendar to vprašanje niso podrobneje razdelali.

V posebnem poglavju dokumenta so navedeni možni načini, kako bi se mogli kratkoročno reševati problemi v primeru, da federacija ne sprejme zahteve Skupščine Republike Slovenije. V sklopu tega poglavja je narejena ocena števila

nabornikov v Sloveniji, ki bi morali iti na služenje vojaškega roka do konca leta. Letih je bilo predvideno za septembrski nabor 2800 (od tega 1500 srednješolcev bodočih študentov) ter do konca leta še 2500 nabornikov za poznejše vpoklice leta 1990 in še 3000 nabornikov v prvem četrtletju 1991. Skupaj to predstavlja 6500-7000 obveznikov, za katere naj bi usposabljanje poskrbela Republika Slovenija v drugi polovici leta 1990 in v prvi polovici leta 1991. Avtorji dokumenta so, zavedajoč se, da ne bo možno pravočasno izvesti potrebne priprave za izvedbo usposabljanja, predlagali, da se problem ne napotitve nabornikov v JLA rešuje tako, da se poveča število vpisov srednješolcev na fakultete, s čimer bi se zmanjšalo število kandidatov za napotitev. Za večino tistih kandidatov, ki niso vezani za naslednje letni vpis na visoke šole, bi bilo možno odložiti služenje vojaškega roka za pol leta. Vseeno pa bi ostalo okoli 1500 nabornikov - bodočih študentov, ki bi morali začeti s služenjem vojaškega roka v oktobru ali najpozneje v novembru, da ne bi izgubili šolskega leta. V nadaljevanju so avtorji predlagali skrčenje števila VES-ov, za katere bi usposabljali vojaške obveznike, kar bi poenostavilo in olajšalo organizacijo usposabljanja. Predlagali so tudi, da bi se za usposabljanje koristili obstoječi programi, ki jih je do tedaj koristila JLA.

V točki, kjer dokument opredeljuje organizacijo usposabljanja so avtorji kot osnovno varianto predlagali, da bi kazalo usposabljanje organizirati v klasični pehotni formaciji do ranga bataljona tako, da bi formirali učne bataljone. Vsak od njih bi bil sestavljen iz 3 čet, od katerih bi vsaka imela tri vode in vod za podporo. Vsak vod bi sestavljali trije oddelki in oddelek ročnih metalcev. Dopusčena je možnost, da bi lahko bila organizacija tudi drugačna –bolj fleksibilna in bi bila odvisna od zmožnosti popolnitve z orožjem.

V nadaljevanju je konstatirano, da bi usposabljanje moral organizirati Republiški štab za teritorialno obrambo in za to določiti potrebno število starešin iz svoje sestave, ki bi vodili celoten potek usposabljanja. Podano je tudi okvirna ocena števila starešin, ki bi se morali angažirati za usposabljanje in sicer 15-20 oficirjev v poveljstvih bataljonov, 27 oficirjev za poveljnike čet, 50-52 oficirjev za poveljnike vodov in okoli 180 poveljnikov oddelkov. Skupaj bi bilo potrebno angažirati okoli 270 starešin.

Avtorji predvidevajo, da bi bilo mogoče potrebe delno popolniti iz obstoječe stalne sestave štabov za teritorialno obrambo, v katerih se je takrat nahajalo 516 delavcev, od katerih je bilo 326 oficirjev, 82 nižjih oficirjev in 108 civilnih oseb. Od skupnega števila oficirjev jih je 36 bilo aktivnih vojaških oseb prerazporejenih iz JLA in za njih avtorji izražajo dvom (popolnoma upravičeno), če na njih lahko sploh računajo. Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo jih je namreč lahko po takratni zakonodaji lahko kadarkoli odpoklical.

Že bežna primerjava potreb po kadrih za usposabljanje in zmožnostih, ki so na razpolago v štabih TO in ob dejstvu, da se bistveno ne bi smele znižati možnosti za vzdrževanje stanja bojne pripravljenosti v Teritorialni obrambi, je navedla avtorje, da so predlagali, da bi potrebne kadre za usposabljanje morali iskati iz drugih sredin in jih na novo zaposliti v TO. Nova zaposlitev se priporoča kot ustrezna rešitev tudi zaradi tega, ker se je predvidevalo, da bo v prihodnje prišlo do integracije upravnih organov za ljudsko obrambo in štabov za teritorialno obrambo in do ponovne opredelitve njihovih nalog. V nadaljevanju je tudi konstatirano, da bi se na usposabljanju moral uporabljati slovenski jezik in da bi morali s starešinami izvesti priprave v trajanju do 30 dni.

V nadaljevanju so podani predlogi glede zaledne oskrbe za potrebe usposabljanja in navedeni kriteriji za namestitev učnih enot, ki naj bi zagotavljali nastanitev kompletnih enot za delo in življenje v vseh letnih časih (spalnice, učilnice, prehrana, itd.),

možnost uporabe poligonov in strelišč za vadbo vojakov. Ob upoštevanju zamisli, da bi namestitvene kapacitete lahko povečali z montažnimi objekti, so kot primerne navedene naslednje lokacije:

- Center za obrambno usposabljanje Pekre z ocenjeno zmogljivostjo 80-100 vojaških obveznikov,
- Kostanjevica na Krasu z zmogljivostjo 300 vojaških obveznikov,
- Center za obrambno usposabljanje Ig zmogljivosti 120 obveznikov,
- Šport hotel Pokljuka zmogljivosti 300 obveznikov.

Ker že bežna primerjava predlaganih kapacitet s potrebami (1500 vojakov) kaže na pomanjkanje kapacitet, so avtorji predlagali, da se v sodelovanju z Republiškim sekretariatom za notranje zadeve preverijo možnosti uporabe objektov na Kočevskem, skupaj z Republiškim sekretariatom za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo pa preveri možnost za eventualno spraznitev šolskih centrov za potrebe usposabljanja vojakov.

V nadaljevanju je po osnovnih sklopih navedena oprema, ki bi jo bilo potrebno zagotoviti, da bi na navedenih lokacijah lahko bivali in se usposabljali vojaki. Tako je navedeno, da bo potrebno zagotoviti učno literaturo, najnujnejšo opremo kabinetov in učilnic, zadostne zmogljivosti za pripravo prehrane in vzdrževanje objektov, nujni vozni park, nadalje zagotoviti možnost izvajanja zdravstvenega varstva, kompletno osebno intendantsko opremo za vojaške obveznike (uniforme, perilo, ipd.), ter zadostna učna sredstva, ki imajo status sredstev vojaške opreme. Pri slednjih je bila podana pripomba, da obstaja možnost, da bo JLA preprečila ali vsaj otežila nabavo takšnih sredstev, predvsem tistih, ki se proizvajajo v drugih republikah SFRJ ali se uvažajo.

Posebna točka dokumenta je posvečena oceni možnosti in načinu zagotavljanja potrebnega orožja in streliva.

Navedena preglednica nazorno kaže v kako inferiornem stanju glede orožja in streliva je bila novo izvoljena oblast v Sloveniji v primerjavi z JLA na začetku svojega delovanja po odvzemu orožja in streliva enotam TO s strani JLA, ki je bila izvršena po zmagi DEMOSA na volitvah.

Oskrba orožja in streliva za usposabljanje je v dokumentu pravilno ocenjena kot velik problem, saj je po takratnih predpisih za uvoz orožja in vojaške opreme bil pristojen edino Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo, na njegovo sodelovanje seveda ni bilo moč računati. Za daljno obdelavo sta ponujeni dve možni rešitvi in sicer, da se v ustavnem zakonu, ki naj bi razglasil določene zvezne predpise za neveljavne na teritoriji Republike Slovenije, navedejo tudi določbe, ki dajejo Zveznemu sekretariatu izključno pravico uvoza orožja, druga možnost pa je bila da bi se orožje in strelivo nabavilo preko Republiškega sekretariata za notranje zadeve.

V nadaljevanju se v točki z naslovom Izvedba usposabljanja daje predlog osnovnih organizacijskih pristopov k usposabljanju. Tu se ugotavlja, da mora generacija nabornikov-bodočih študentov, ki naj bi začela s študijem v jeseni 1991, biti odpuščena s služenja vojaškega roka najpozneje septembra, kar posledično pomeni, da bi ob maksimalnem skrajšanju vojaškega roka, ki je bilo po takratnih predpisih možno (na 10,5 mesecev) morala začeti z usposabljanjem najpozneje sredi novembra 1990, medtem ko bi za starešine, ki bodo usposabljanje izvajali, priprave morali začeti izvajati sredi oktobra. V nadaljevanju se predlaga usposabljanje vojaških obveznikov v trajanju 720 ur, kolikor je bilo predvideno tudi usposabljanje v JLA. Posebej je bil poudarjeno vprašanje angažiranja vojaških obveznikov po prvih šestih mesecih usposabljanja, saj v TO ni bilo enot stalne sestave, kamor bi lahko bili

razporejeni vojaki po končanem usposabljanju za opravljanje raznih del in nalog, kot je to bil slučaj z JLA.

Na koncu je podana še preglednica finančnih stroškov potrebnih za izvedbo usposabljanja. Ocenjeno je, da bi bilo potrebno zagotoviti nekaj čez 388. milijonov takratnih dinarjev, kar je v USD znašalo približno 37 milijonov.

Kot dodatek ima predstavljeni dokument še variantni predlog za organiziranje usposabljanja vojakov v organizaciji teritorialne obrambe, ki se bistveno razlikuje od prejšnjega. Gre za tako imenovano »disperzirano« usposabljanje. Osnovne karakteristike navedenega predlaganega usposabljanja so:

Usposabljanje se ne organizira v učnih centrih z večjo koncentracijo nabornikov (učni bataljon), ampak po manjših enotah (vod – eventualno četa), ki bi bile teritorialno razmeščene po občinah (varianta: za več občin ena enota). Usposabljanje bi izvajali inštruktorji – komandirji oddelkov in vodov. Organizacijo materialno-zdravstvene oskrbe bi prevzeli občinski štabi za teritorialno obrambo in Republiški štab za teritorialno obrambo. Inštruktorji – komandirji oddelkov bi se profesionalno zaposlili (iz rezervne sestave oboroženih sil). Tem učnim skupinam (vod – četa) bi se zagotovili pogoji za delo (učilnica, ustrezen poligonski teren izven naselja, pisarna, skladišče za orožje, ipd) Glede intendantske oskrbe (hrana, pranje) zdravstvene in druge zaledne oskrbe se lahko naslonijo na ustrezne kapacitete na območju, kjer bi bila taka enota locirana. Orožje, strokovno literaturo, učna sredstva ipd. bi zagotovila teritorialna obramba v občinah v okviru možnosti ali pa Republiški štab za teritorialno obrambo. Spanje bi lahko bilo doma, v prostorih pa bi se organizirala dežurstva in opravljanje drugih nalog.

Iz navedenega sledi, da bi bili vojaki dolžni prisostvovati samo na usposabljanju, medtem ko bi se po usposabljanju vsakodnevno vračali domov. Usposabljanje po tematiki, ki bi zahtevala večje enote (četa – bataljon) in streljanja, bi se izvedlo z organizacijo taborjenja na ustreznem terenu, na katerem bi se združile manjše enote. Na koncu predloga te variante usposabljanja je zapisano še: «Po končanem usposabljanju (720 ur) ob predpostavki, da bodo rešena sporna vprašanja z JLA, bi vojaške obveznike do konca vojaškega roka razporedili v enote JLA v Republiki Sloveniji».

Takšno predvidevanje, ki se je pozneje z razvojem dogodkov pokazalo kot popolnoma zgrešeno, kaže na način razmišljanja, ki je v tem času bilo zelo prisotno v javnosti (in tudi med strokovnimi delavci RSLO) namreč, da bo federacija čez čas sprejela realnost političnih sprememb v Sloveniji in da bo možno skleniti sporazum z JLA glede lokacije služenja nabornikov iz Slovenije.

Kot prednosti navedenega (disperziranega) načina usposabljanja je navedeno, da ni potrebno zagotavljati namestitvenih zmogljivosti in oskrbo za večje skupine vojakov, oziroma sploh ni potrebno zagotavljati nastanitvenih zmogljivosti. Poveljnikom oddelkov in vodov, ki bi se zaposlili, bi ne bilo potrebno zagotavljati stanovanj. Kot negativne strani variante so navedeni organizacijski problemi, ki bi se pojavili pri »disperziranem« usposabljanju in bi bili težje obvladljivi. Izvedba usposabljanja bi bila zahtevnejša (vzdrževanje reda, discipline, odnos do obveznosti). Kot negativna stran je navedeno tudi dejstvo, da bi generacija, ki bi služila vojaški rok po navedenem principu, bila v bistveno drugačnem položaju kot ostale in da bi navedeni način lahko povzročil težave pri nadaljnjih generacijah in pri vzpostavitvi končnega ustreznega sistema usposabljanja vojakov v Republiki Sloveniji.

Zaključki, ki so podani na koncu dokumenta so naslednji:

- usposabljanje oziroma služenje vojaškega roka za okoli 1500 vojaških obveznikov, ki bi morali v JLA v septembru 1990, v organizaciji teritorialne obrambe in organov za notranje zadeve je možno izvršiti ob popolnem sodelovanju Republiškega štaba za teritorialno obrambo, polni lojalnosti JLA in ob začetku priprav najpozneje do srede avgusta 1990.
- osnovni problem bo zagotovitev zadostnega števila starešinskega kadra z ustreznim strokovnim znanjem ter njihovo ustrezno pripravo.
- ni zagotovil, da bo usposabljanje v organizacijskem, tehničnem in strokovnem smislu izvedeno v enaki kvaliteti kot v JLA, ker je čas za priprave prekratek, kar pa lahko povzroči negativne posledice za nadaljnje urejanje teh vprašanj.
- normativna, organizacijska, tehnična, prostorska in druga vprašanja bi se morala izvajati izredno načrtno, usklajeno in hitro.
- Republiški štab za teritorialno obrambo bi moral zagotoviti, da se ne bi bistveno zmanjšala bojna pripravljenost Teritorialne obrambe Republike Slovenije.

Dokument je bil predstavljen (dostopen) strokovnim delavcem RSLO z izraženo željo, da se na njega dajo pripombe in eventualni predlogi sprememb oziroma dopolnitev. Ker je razvoj dogodkov vse bolj kazal, da z Zveznim sekretariatom za ljudsko obrambo ne bo možno doseči dogovora glede služenja vojaškega roka za nabornike iz Republike Slovenije, sem napisal nekaj dodatnih – podrobnejših osvetlitev problema usposabljanja rekrutov, ki so bili predstavljeni v dokumentu z delovnim naslovom: » Pregled osnovnih možnih hipotetičnih problemov, ki se bodo verjetno pojavili pri organiziranju in izvajanju usposabljanja rekrutov«.

Ta dokument je nastal kot izraz notranje želje, da s svojim znanjem in izkušnjami prispevam k reševanju vprašanj in problemov, s katerimi se je takrat začelo srečevati vodstvo RSLO.

Iz navedenega dokumenta se sedaj lahko izlušči nekaj zanimivih ugotovitev, ki s sedanje časovne razdalje mogoče izgledajo kaj čudne, kažejo pa na politično turbulenco tistega časa.

Prva med njimi je sigurno hipoteza, iz katere sem izhajal, namreč, da bo 60% nabornikov usposabljala JLA 40 % pa se bo usposabljal v organizaciji organov Republike Slovenije. Ta hipoteza je posledica takratnih razmišljanj, da bi v JLA napotili tiste nabornike, ki bodo dobili razpored služenja vojaškega roka v 5. vojaškem območju, medtem ko bi tiste, ki naj bi bili napoteni izven 5. vojaškega območja usposabljali sami. Ta hipoteza se je z razvojem dogodkov kaj kmalu pokazala za nerealno in se v naslednjih dokumentih ne ponavlja več.

Pri izbiri krajev za lokaciji centrov za usposabljanje je prvič osvetljen problem povezanosti lokacije centra za usposabljanje z zmožnostjo zagotavljanja kadrov na tej lokaciji.

Prvič se tudi obravnava vprašanje ali je pri zagotavljanju uniform za vojake (in častnike) potrebno zagotoviti takratno uniformo TO, ali pa se lahko pristopi k izdelavi neke druge uniforme, ki bi bila vezana za bodoči razvoj oboroženih sil Slovenije. To istočasno kaže na dejstvo, da se je takrat že uveljavljalo prepričanje, da do sporazuma s federacijo glede skupnih oboroženih sil, ne bo možno skleniti in da bo potrebno razmišljati o vzpostavi lastnih oboroženih sil, ki bodo logično imele svojo lastno uniformo.

Pri zagotavljanju prostorov za usposabljanje se je poudaril problem neobstoja in nedostopnosti do ustreznih strelišč (ker je z njimi razpolagala JLA) hkrati pa so

podani tudi predlogi reševanja navedenega problema, ki so pozneje skozi izvedbene dokumente (učne programe) tudi realizirani. Glede učnih pomagal, orožja in streliva so podane ocene o možnosti zagotavljanja le-teh, pri čemer se je posebej opozorilo na problem dostopa do orožja v lasti TO, ki je skladiščen v vojašnicah JLA.

Posebej je osvetljen problem zagotavljanja kadrov. Na začetku je zapisana konstatacija, da lahko računamo samo na kadre, ki niso zaposleni v JLA, torej na rezervno sestavo starešin JLA in teritorialne obrambe. Ta konstatacija se je pozneje pokazala kot popolnoma pravilna. Posebej je obrazloženo tudi vprašanje strokovne ustreznosti kadrov iz rezervne sestave, saj so se le-ti srečevali z usposabljanjem rekrutov samo v času »stažiranja« v JLA, ko so največkrat bili poveljniki vodov in so odgovarjali za izvedbo usposabljanja voda, nikoli pa se niso srečevali s problematiko planiranja, koordinacije in ocenjevanja usposabljanja rekrutov večjih enot. Res je, da so se srečevali s problematiko usposabljanja enot rezervne sestave, ampak ta problematika se po svoji vsebini bistveno razlikuje od usposabljanja rekrutov. Takrat sem zapisal, da cenim, da rezervna sestava starešin nima izkušenj niti teoretičnih znanj za ta nivo (četa-bataljon) in da bi v poštev prišle le starešine, ki so bile zaposlene v JLA in ki imajo izkušnje s tega področja. Tej konstataciji se je pozneje sledilo pri postavljanju ljudi na delovna mesta v prvih dveh učnih centrih na Igu in v Pekrah, ko so se za poveljnike čet imenovali mladi častniki s tovrstnimi izkušnjami. Čeprav sem bil pozneje deležen kar nekaj kritik zaradi »favoriziranja« bivših JLA kadrov, vseeno še sedaj menim, da je bil takšen pristop z vojaško strokovnega vidika pravilen.

Na koncu dokumenta je poudarjena nujnost, da se že na začetku priprav razreši dilema ali lahko zagotovimo namestitvene zmožljivosti za »kasarniški« način usposabljanja ali ne. Če je odgovor NE potem lahko v nadaljevanju razmišljamo samo o »dispersiranem« načinu usposabljanja.

Ko je bil dokument predstavljen strokovnim delavcem RSLO z namenom, da prispeva k razmišljanju in osvetlitvi problematike usposabljanja rekrutov v organizaciji republiških organov, so leti z njim seznanili vodilne funkcionarje RSLO, ki so me nato takoj vključili v neposredno izvajanje priprav.

Za boljše razumevanje takratnih dogodkov je potrebno navesti predhodne dogodke, ki so pripomogli k sprejemanju odločitve o vzpostavi sistema usposabljanja rekrutov v organizaciji republiških organov in ki so se dogodili pred septembrom 1990. Le-ti so naslednji:

- 2. marca 1990 je Demos na tiskovni konferenci predstavil pobudo o ustanovitvi Slovenske vojske.
- 15. maja 1990 je Republiški štab Teritorialne obrambe (Hočevarjev) izdal ukaz o predaji orožja, streliva in minsko eksplozivnih sredstev TO v skladišča JLA.
- 18. maja Sekretar za ljudsko obrambo R Slovenije g. Janez Janša prepove oddajanje orožja obrambnih organov, čez dva dni pa predsedstvo R Slovenije prepove oddajanje orožja TO v skladišča JLA. Več kot 70% orožja TO je bilo predano v skladišča JLA, orožje TO pa je zadržalo 16 občin od 52- tih, kolikor jih je bilo takrat.
- 23. avgusta je ustanovljena specialna enota Republiškega sekretariata za notranje zadeve (RSNZ), 29. avgusta je izdal republiški sekretar za notranje zadeve Igor Bavčar Odločbo o oblikovanju Manevrske strukture narodne zaščite (MSNZ) in je imenoval Antona Krkoviča za njenega načelnika.

3. Izdelava projekta »Organiziranje usposabljanja rekrutov izven JLA v organizaciji republiških organov«.

Prva aktivnost, ki je sledila izdelavi in obravnavi predhodnega dokumenta je bil ogled predvidenih lokacij za centre za usposabljanje, ki so bili navedeni v temu dokumentu. V začetku avgusta je namestnik republiškega sekretarja za ljudsko obrambo Jelko Kacin zbral skupino vodilnih strokovnih delavcev RSLO, v katero je določil tudi mene in s helikopterjem takratne milice smo poleteli na ogled predlaganih lokacij. Ogledali smo si Center za obrambno usposabljanje Pekre, center na Igu, Kostanjevico na Krasu in Svetli potok na Dolenjskem.

Lahko rečem, da me je ob ogledu lokacij prav neprijetno stisnilo pri srcu, ko sem videl v kako slabem stanju so objekti in s kakšnim malimi in slabimi kapacitetama razpolagajo ter kakšna so na drugi strani naša pričakovanja in potrebe.

Čez dan ali dva me je k sebi poklical Jelko Kacin in mi po kratkem uvodu rekel, da je potrebno pripraviti- napisati material na temo, kako bi lahko izvedli usposabljanje rekrutov izven JLA v organizaciji republiških organov in da je to moja naloga.

Ne takrat ne pozneje nisem ne njega ne nobenega drugega spraševal zakaj je ravno mene izbral za navedeno nalogo. Takrat sem namreč bil delavec sektorja v RSLO, ki je bil odgovoren za obrambno planiranje. Bil sem na delovnem mestu svetovalca za obrambne priprave gospodarstva. Ne moje delovno mesto, ne sektor, v katerem sem delal, nista imela v »opisu del in nalog« po takratni veljavni sistemizaciji nikakršnih nalog, pristojnosti in obveznosti glede urejanja vprašanj vezanih za usposabljanje, opremljanje ali delovanje oboroženih sil. Glede pristojnosti so bili za navedeno problematiko veliko bolj »vezani« Republiški štab za teritorialno obrambo in pa Sektor za vojaške zadeve v RSLO. Potrebno se je spomniti, da je takratni Republiški štab za teritorialno obrambo vodil general Ivan(?) Hočevar, ki je bil velik zagovornik in izvrševalec politike Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo. Tudi na čelu Sektorja za vojaške zadeve je bil postavljen aktivni častnik JLA s činom polkovnika. Od nobenega od njiju ni bilo realno pričakovati, da se bosta v sporu z ZSLO postavila na stran republiških organov.

Verjetno je takšni odločitvi botrovalo tudi dejstvo, da sem po izobrazbi končal vojaško akademijo, nato še poveljniško štabno akademijo in da sem si v svojem šestnajst letnem službovanju v enotah JLA (do 1987 leta) nabral dosti izkušenj ravno s področja usposabljanja vojakov in enot. Pravzaprav sem bil edini s tovrstno izobrazbo in izkušnjami v takratnem RSLO.

Praden sem odšel mi je Kacin še rekel, da pričakuje izdelek v roku mesec dni in da mi je delo na pripravi materiala osnovna naloga, ter da mi ni treba delati na nalogah, ki izhajajo iz opisa del in nalog mojega delovnega mesta, kar bo uredil z mojim takratnim šefom vodjem sektorja Ludvikom Zvonarjem.

Ko sem prišel v svojo pisarno sem se usedel iz začel razmišljati o nalogi, ki sem jo pravkar sprejel. Zavedal sem se, da bo to zelo obsežna in zahtevna naloga. Vedel sem kaj vse bo potrebno doreči in vsebine dela se nisem ustrašil. Zamislil sem se pa nad metodologijo pristopa nalogi. V svojem delu se pred tem nisem nikoli srečal z izdelavo tako obsežnega in zahtevnega projekta. Edino v času študija na poveljniško štabni šoli smo morali izdelati manjšo projektno nalogo. Seveda je naloga, ki mi je bila dana, po zahtevnosti, odgovornosti in posledicah vse to presejala. Zato sem sklenil, da se bom moral podkovati v teoriji izdelave raziskovalnih projektov. Prijatelj Tone Vereš, katerega sem poznal še iz let šolanja na vojaški akademiji, je po odhodu iz JLA izredno študiral v Kranju na visoki šoli za organizacijo. Poklical sem ga in

poprosil za pomoč pri iskanju literature, ki bi mi lahko koristila. Takoj mi je povedal za naslov knjige in ker jo je imel, mi jo je čez dan tudi posodil. Knjiga je bila delo J. Goričarja in S. Piskarja z naslovom Sistemski inženiring. Ko sem prebral kazalo vsebine na začetku knjige, sem takoj vedel, da bom v njej našel odgovore na večino vprašanj in dilem, ki so me mučila pri idejnem snovanju pristopa k nalogi – izdelavi projekta. Knjiga ni tanka, pa tudi tematika je zelo zahtevna, zato sem jo »žvečil« več kot en teden, pa še pozneje sem se večkrat vrnil k posameznim poglavjem. Ko je bila »prežvečena« sem si že ustvaril sliko o tem, kako se lotiti dela, da bo projekt imel rep in glavo, da bo razumljivo predstavljen, ter da ga bo na koncu možno realizirati, če se bo izvršni svet tako odločil.

Projekt, ki je nosil naslov » Organiziranje usposabljanja rekrutov izven JLA v organizaciji republiških organov« je bil izdelan v treh stopnjah - fazah. V prvi fazi je bil narejen idejni projekt na navedeno temo, po njegovi verifikaciji na kolegiju Republiškega sekretarja za ljudsko obrambo je sledila naslednja stopnja – predštudija na isto temo in po njeni verifikaciji je bila narejena študija, ki je združevala niz posameznih študij za posamezna področja .

Po njeni odobritvi je sledila le še realizacija aktivnosti predvidenih v projektu.

Ker mi je bil rok za izdelavo izdelka določen z največ mesecem dni in ker sem precej časa »izgubil« z študiranjem ustrezne literature, sem se pospešeno lotil dela. V danem terminu je nastal predlog idejnega projekta, hkrati z njim pa še trije spremljajoči dokumenti – ocene za posamezna področja, ki jih vsebuje idejni projekt in sicer: za področje številčnega stanja rekrutov; namestitvenih pogojev; ocena razlogov za nezadovoljstvo starešin slovenske narodnosti v JLA.

Idejni projekt »Organiziranje usposabljanja rekrutov izven JLA v organizaciji republiških organov« je imel naslednje vsebinske sklope:

- Pristop k problemu
- Opredelitev projekta
- Cilj projekta
- Dosedanji način usposabljanja rekrutov
- Operacionalizacija predmeta projekta
- Način izdelave in realizacija projekta
- Struktura delovne skupine

Poudarki v posameznih vsebinskih sklopih so bili naslednji:

V pristopu k problemu je bilo opredeljeno takratno stanje na področju, ki ga idejni projekt obravnava, hkrati pa so navedena osnovna področja, ki jih mora projekt obdelati in na katera mora dati ustrezne odgovore.

V poglavju Pristop k problemu je zapisano:

»Razvoj odnosov v državi je prispel do stopnje, ko je potrebno pospešeno razmišljati in se pripravljati za vzpostavitev obrambnega sistema v pogojih novega državnega organiziranja republik na območju sedanje Jugoslavije. V okviru obrambnega sistema imajo pomembno mesto oborožene sile in v zvezi s tem tudi usposabljanje vojakov – rekrutov. V republiki Sloveniji se že kažejo jasni obrisi nove državne organiziranosti. Za prehod iz sedanje državne

organiziranosti in iz sedanjega obrambnega sistema v novo državno organiziranost Republike Slovenije z novim obrambnim sistemom bo potrebno precej reorganizacij sedanjega sistema, kar pa zahteva svoj čas. V tem prehodnem obdobju bo s področja obrambnih zadev posebno pereč problem usposabljanja vojakov – rekrutov in sploh služenja vojaškega roka. To predvsem zato, ker le-ta bistveno opredeljuje pogoje življenja in dela celotne generacije moške populacije Slovenije.

Projekt ima za cilj, da opredeli celotno problematiko usposabljanja rekrutov in s tem služenja vojaškega roka v obdobju državne reorganizacije, ter da poda potrebne osnove za sprejemanje odločitev o organiziranju usposabljanja rekrutov in služenja vojaškega roka. Projekt naj bi nakazal tudi način vzpostavljanja oboroženih sil (vojske) v novi državni ureditvi.

Republiško vodstvo je vložilo precejšnje napore, da bi se do sedaj veljavni eksteritorialni sistem popolnjevanja enot JLA z rekruti spremenil, ter da bi se s tem začeli vzpostavljati pogoji za »mehek« prehod v sistem bodočih »republiških« armad. Vsi ti naporu zaradi togih odklonilnih stališč JLA niso dali želenih rezultatov. Trenutno se usposabljanje rekrutov iz Slovenije rešuje v izredno napetih odnosih republiškega vodstva z JLA.«

V Republiškem sekretariatu za ljudsko obrambo je bila dana iniciativa za izdelavo tega projekta, kot začetka organizirane in k določenemu cilju usmerjene naloge, ki naj predstavi celoto problemov v zvezi z organizacijo usposabljanja rekrutov in služenja vojaškega roka v organizaciji Republike Slovenije in na podlagi projekta naj bi se usmerile in vodile daljne aktivnosti.

Projekt mora ponuditi več možnih variant reševanja posameznih vprašanj in jih determinirati s kvalitativnimi kazalci, na podlagi katerih se bodo lahko sprejemale najoptimalnejše rešitve za doseganje željenega cilja.

V idejnem projektu je bilo nadalje zapisano:

Osnovne skupine problemov, ki jih lahko pričakujemo oziroma vprašanj, ki se bodo morala rešiti v izdelavi projekta so naslednje:

- *zagotavljanje materialnih pogojev usposabljanja,*
- *zagotavljanje kadrov za usposabljanje*
- *zagotavljanje finančnih sredstev*
- *opredelitev učnih programov*
- *opredelitev potrebnih ustavnih, zakonskih in drugih predpisov, ki so potrebni za izvajanje predvidenega usposabljanja.*

Pri zagotavljanju razpoložljivih materialnih, kadrovskih in drugih resursov, na katere bi se lahko računalo, je potrebno upoštevati dejstvo, da bo JLA imela absolutno odklonilen odnos do bilo kakšne pomoči pri organizaciji in izvajanju usposabljanja, ne računa se pa na nasilno preprečevanje le-tega.

Resursi na katere smo lahko računali, so bili predvsem:

- celotna oprema in oborožitev enot in štabov teritorialne obrambe, učnih centrov TO in upravnih organov za ljudsko obrambo in notranje zadeve.

- učna sredstva na srednjih in drugih šolah sedaj namenjena predmetu obramba in zaščita,
- posamezni manjši poligoni in improvizirana strelišča, s katerimi razpolaga TO,
- možno je računati tudi na uporabo posameznih nastanitvenih zmogljivosti in koriščenje drugih objektov, ki so last drugih organizacij in skupnosti (npr. strelske zveze).

Na materialna sredstva namenjena usposabljanju vojakov, s katerimi razpolaga JLA, se vsaj v začetku usposabljanja (dve tri generacije) ni moglo računati. Predvideti pa je bilo potrebno možnost, da se naknadno vse te kapacitete vključno s kadri vključijo v usposabljanje in v zvezi s tem bi bilo potrebno predvideti potrebne organizacijske in druge spremembe usposabljanja, ki bi iz tega izhajale, pri čemer je potrebno posebej osvetliti problem kadrov – tedaj aktivnih oficirjev JLA.

Pri kadrovske zagotovitvi je treba izhajati iz dejstva, da aktivne starešine ne bodo sodelovale pri organizaciji in realizaciji usposabljanja. Potrebno je bilo računati samo na starešine iz rezervne sestave oboroženih sil in to ne glede na to, ali so oni imeli vojaški raspored v TO ali JLA, oziroma so bili zaposleni v štabih TO ali ne. Edina organizirana, strokovno najbolj usposobljena struktura za izvajanje navedene naloge so bili štabi TO s svojimi profesionalnimi kadri, čeprav je potrebno tudi pri njih oceniti njihovo organizacijsko in strokovno ustreznost za izvajanje usposabljanja. Upoštevati je potrebno tudi možnost angažiranja tistih tedaj še aktivnih starešin JLA, ki bi se želeli profesionalno vključiti v izvajanje usposabljanja.

Razen navedenih struktur, ki so se že v dotedanjem delu ukvarjale s problematiko oboroženih sil vključno z usposabljanjem enot, so obstajali še kadrovske potenciali, ki so delali na drugih področjih obrambe (npr. diplomanti FSPN) in njihovo vključevanje v posamezne segmente usposabljanja bi verjetno bilo možno.

Navedeni materialni in kadrovske resursi so bistveno vplivali na organizacijo usposabljanj, saj se brez njihove zagotovitve usposabljanje ne more izvesti. Projekt je moral dati odgovore na vprašanje, kakšni so možni organizacijski prijemi pri usposabljanju, s katerimi bi se ublažilo pomanjkanje ustreznih materialnih in kadrovske potencialov.

Finančna sredstva, ki so potrebna za usposabljanje, so v projektu bila obdelana le z vidika koliko bi usposabljanje stalo, načini zagotavljanja finančnih sredstev pa niso bili predmet obdelave.

Zagotavljanje učnih programov je zahtevalo posebno osvetlitev. Z učnimi programi namreč v končnem cilju zagotavljamo ustrezno usposobljenost organizacijske enote oboroženih sil za njihov predviden način delovanja. Torej bi morali izhajati iz konkretne strukture in organizacije enote in iz določenega načina njihovega delovanja. Določitev tega pa je vezana na obrambno doktrino, strategijo oboroženega boja ipd. V tedanjem trenutku je bilo še prezgodaj govoriti o konkretnih spremembah, ki jih bo na tem področju prinesla reorganizacija obrambnega sistema, vendar bi se moral vsaj predstaviti celoten spekter elementov, ki vplivajo na organizacijo, strukturo in način delovanja enote. Projekt je moral dati odgovor na dilemo, ali se je pri izbiri ustreznih učnih programov

potrebno vezati na tedanjo organizacijo in formacijo oboroženih sil (JLA) in pristopiti k realizaciji tistih učnih programov, ki jih je pač možno realizirati glede na materialne pogoje in kadre, ali pa iti v izdelavo novih (revidiranih) programov, pri katerih bi že upoštevali predvidene spremembe v strukturi enot in načinu njihovega delovanja.

Pri opredelitvi potrebnih ustavnih, zakonskih in drugih pravnih predpisov, ki so predvideni za izvajanje predvidenega usposabljanja je šlo za potrebo, da se vse predvidene spremembe novega načina usposabljanja, ki odstopajo od sedaj veljavnih, ustrezno pravno rešijo.

Pri idejnem projektu je pomembno poudariti dvoje in sicer, da je to bil prvi dokument, ki v svoji prvi točki jasno pove, da je predmet projekta vzpostavitev sistema služenja vojaškega roka v Sloveniji istočasno način vzpostavljanja oboroženih sil (vojske) v novi državni ureditvi. Torej ne obravnava več možne rešitve sprememb služenja vojaških nabornikov iz Slovenije v JLA, ampak vzpostavlja temelje vojaškega sistema v novi pričakovani državni ureditvi.

Druga pomembna navedba je, da je v analizi do takratnega služenja vojaškega roka v JLA eksplicitno navedeno da do takratni sistem usposabljanja vojakov v JLA, v katerem so vojake usposabljali v bojnih enotah, zastarel. Takšen način popolnjenja je bil prisoten pri vseh vojskah, ki so svoj vzor iskale pri sovjetski vojski, medtem, ko je večina zahodnih že armad imela ločen sistem začetnega usposabljanja vojakov v učnih centrih. Bistvena razlika izhaja iz načelnega pristopa k vrednotenju posameznika v vojski. Medtem ko so neusposobljeni rekruti v masovnih vojskah vzhodnega tipa zadovoljevali potrebo po čim večji številčnosti bojnih enot (bili so dobri za topovsko hrano), pa si vojske, ki so svojo moč gradile na kvaliteti ljudi, niso mogle privoščiti, da bi v bojne enote, ki bi se lahko vsakega trenutka znašle v boju, pošiljali v temeljnih veščinah neusposobljene vojake.

Pozneje je v začetku usposabljanja prvih generacij Slovenske vojske bil uveden princip ločenega usposabljanja v dveh fazah (Učni center – bojna enota), vendar po dobrih dveh letih tudi zamenjan in uveden je stari princip »enovitega« usposabljanja. S profesionalizacijo SV se je spet uvedlo ločeno usposabljanje Učni center- bojna enota. Ko si sedaj postavljam vprašanje zakaj je bilo potrebno usposabljanje v dveh fazah spremeniti, ne najdem pravega odgovora. Vem, da nobena resna strokovna analiza, ki bi pokazala neustreznost usposabljanja v dveh fazah ni bila narejena, zato domnevam, da je spremembi sistema usposabljanja botrovala politična odločitev ob zamenjavi obrambnih ministrov. (Bilo je pač potrebno poiskati in prikazati neustreznost dela predhodnika). Res je tudi, da smo snovanje novega sistema temeljili bolj na poznavanju slabosti starega, kot pa na poznavanju podrobnosti novega sistema. Tudi precejšen del starešin je poznal samo starega in zato bil skeptičen do novega sistema. Še le nekaj let pozneje, ko je v SV prispelo zadostno število častnikov, ki so končali šolanje v tujini in ko se je začela uvajati profesionalna SV, se je usposabljanje posameznikov spet začelo izvajati v učnih centrih izven bojnih enot.

In še eno dejstvo je potrebno naglasiti in to je, da je idejni projekt zadnji proizvod »one man« ekipe. V zadnji točki projekta, ki opredeljuje način izdelave in realizacije projekta, sem predlagal, da se za vodenje in izvajanje nadaljnjih aktivnosti imenuje skupina, ki bi delala na realizaciji projekta in katere člani bi bili zadolženi za posamezna področja.

Idejni projekt je bil potrjen in sprejet na kolegiju RSLO na koncu septembra. Z
odredbo Republiškega sekretarja za ljudsko obrambo je 1.10.1990. je bila imenovana
delovna skupina za pripravo predloga projekta.

4. Sestava in delovanje delovne skupine

Sprva je delovno skupino sestavljalo enajst članov in njena sestava kot tudi področja, za katera so odgovarjali posamezniki, se vidi iz priložene kopije sklepa o njenem imenovanju.

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO
LJUBLJANA
ZUPANČICEVA ULICA 3 — P. p. 644 — Telefon 223 112

Številka: 821/49

Datum: 1.10.1990

Republiški sekretar za ljudsko obrambo izdaja na podlagi 37. člena Zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine Republike Slovenije ter o republiških upravnih organih (Ur. list SRS, št.24/79, 12/82, 39/85, 37/87, 18/88) naslednji

SKLEP

o imenovanju delovne skupine za pripravo predloga projekta o organiziranju usposabljanja regrutov izven JLA v organizaciji republiških organov.

1. Sestava skupine:

- Koprivnikar Bogdan,	RSLO	- vodja skupine
- Vereš Anton,	RSLO	- vodenje in koordinacija za področje materialnih pogojev usposabljanja
- polk. Krajnc Mirko,	RŠTO	- član, za področje nastanitve, obleke in opreme ter prostorov za usposabljanje
- ppolk. Kukec Ivan	RŠTO	- član, za področje učnih pomagala, orožja in streliva, vojaške opreme in programov usposabljanja
- Štular Aleksander	RSLO	- član, za področje evidence nabornikov, nabor in napotitev
- Kožar Jernej	RSLO	- član, za področje kadrov za usposabljanje
- Klemenčič Zoran	RSLO	- član, za področje programov usposabljanja in učna pomagala

- 2 -

- Skubic Darko	RSLO	- član, za področje normativno-pravne podlage usposabljanja
- Ravnikar Jasna	RSLO	- član, za področje AOP
- Brkič Mičo	RSLO	- član, za področje programiranja AOP
- Lah Anton	RSIG	- član, za področje proizvodnje opreme v Republiki Sloveniji

2. Za posamezno področje oziroma za posamezna vprašanja, ki se nanašajo predvsem na zbiranje podatkov se lahko vključujejo tudi drugi predstavniki iz posameznih republiških upravnih organov.

3. Skupina mora pripraviti predlog projekta najkasneje do 30.11.1990.

Janez Janša
REPUBLIŠKI SEKRETAR

Kot posebnost je potrebno omeniti dejstvo, da sta bila v delovno skupino imenovana dva člana, ki sta takrat bila zaposlena kot aktivni vojaški osebi v RŠTO, ki ga je takrat vodil general Hočevar. To sta bila ppk Kranjc Mirko in ppk Kukec Ivan. Oba sta izrazila pripravljenost za sodelovanje v projektu (ppk Kukec se je tudi udeležil prvega sestanka delovne skupine), vendar sta njima general Hočevar in ppk Ožbolt kaj kmalu prepovedala nadaljnje sodelovanje. Zato so njuna področja pokrili drugi ljudje (Rijavec Elo - področje uniform in Ožbolt Boris - področje programov usposabljanja). Pozneje se je v delovno skupino imenovalo še več novih članov odgovornih za posamezna področja, saj je praksa pokazala vso zahtevnost izdelave projekta in upravičeno smo predvidevali, da bo njegova realizacija še bolj zahtevna.

S sklepom Republiškega sekretarja z dne 7.11.1990 je bila delovna skupina razširjena še s petimi člani:

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO
LJUBLJANA
ŽUPANČIČEVA ULICA 3 — P. p. 644 — Telefon 223 112

Številka: 821/60

Datum: Ljubljana, 7.11.1990

Republiški sekretar za ljudsko obrambo izdaja na podlagi 37. člena Zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine Republike Slovenije ter o republiških upravnih organih (Ur. list SRS, št. 24/79, 12/82, 39/85, 37/87, 18/88) naslednji

SKLEP

o dopolnitvi sestave delovne skupine za pripravo predloga projekta o organiziranju usposabljanja regrutov izven JLA v organizaciji republiških organov z naslednjimi člani:

1. Neškovič Savo, RŠTO	- član za področje namestitvenih pogojev
2. Jordanov Tome, RŠTO	- član za področje zdravstvene oskrbe
3. Rijavec Elo, RŠTO,	- član za področje obleke, obutve in ostale intendantske opreme in oskrbe
4. Ožbolt Boris, RŠTO	- za področje vsebine učnih programov ter zagotavljanja učnih sredstev
5. Bogataj Lojze, RŠTO	- za področje metodologije izvajanja učnih programov

Janez Janša
REPUBLIŠKI SEKRETAR

S sklepom z dne 8.1. 1991 je bila skupina razširjena še s sedmimi člani:

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO
LJUBLJANA
ŽUPANČIČEVA ULICA 3 — P. p. 644 — Telefon 223 112

Številka: 821/3

Datum: Ljubljana, 8.1.1991

Republiški sekretariat za ljudsko obrambo izdaja na podlagi 37. člena Zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine Republike Slovenije ter o republiških upravnih organih (Ur. list SRS, št. 24/79, 12/82, 39/85, 37/87, 18/88) naslednji

SKLEP

o dopolnitvi sestave delovne skupine za pripravo predloga projekta o organiziranju usposabljanja rekrutov izven JLA v organizaciji republiških organov z naslednjimi člani:

1. Kromar Brane, RSLO	- član za področje kadrov
2. Vrhunc Matjaž, RSLO	- član za področje učnih programov in učnih sredstev
3. Milovanovič Tatjana, RSLO	- član za področje pedagoških podlag usposabljanja
4. Vindišar Pavel, RŠTO	- član za področje psihološkega dela z rekruti
5. Kolenc Cvetko, RSLO	- član za področje zdravstva
6. Lovšin Andrej, RSLO	- član za področje varnosti
7. Švajncer Janez, RSLO	- član za področje uniforme in oznak

Janez Janša
REPUBLIŠKI SEKRETAR

S sklepom z dne 19.2. 1991 je bila imenovana še z ena članica za področje zdravstvene oskrbe:

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO
LJUBLJANA
ŽUPANČIČEVA ULICA 3 — P. p. 644 — Telefon 223 112

Številka: 814/2

Datum: Ljubljana, 19.2.1991

Republiški sekretariat za ljudsko obrambo izdaja na podlagi 27. člena Zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine Republike Slovenije ter o republiških upravnih organih (Ur. list SRS, št. 24/79, 12/82, 39/85, 37/87, 18/88) naslednji

SKLEP

o dopolnitvi sestave delovne skupine za pripravo predloga projekta o organiziranju usposabljanja rekrutov izven JLA v organizaciji republiških organov z naslednjimi člani:

1. Ostrovršnik Božena, RSLO - vodja za področje zdravstvene oskrbe
2. V navedeno skupino bo sekretar za zdravstvo imenoval svojega predstavnika za člana za področje zdravstva, ki bo polnopravni član delovne skupine.

Janez Janša
REPUBLIŠKI SEKRETAR

Za posebno občutljiva področja, za katera v RSLO ni bilo ustreznih kadrov, oziroma za področja, ki so spadala v pristojnosti drugih republiških organov, so se vzpostavili kontakti s predstavniki teh organov, s ciljem da se poiščejo in določijo najoptimalnejše rešitve, ki so se pozneje uvajale v učne centre. Takšno področje je bilo področje zdravstva o čemer govori kopija naslednjega dokumenta.

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO
LJUBLJANA
ŽUPANČIČEVA ULICA 3 — P. p. 644 — Telefon 223 112

Številka: 8143

Datum: Ljubljana, 19.2.1991.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA
ZDRAVSTVENO IN SOCIALNO VARSTVO
LJUBLJANA

ZADEVA: Urejanje zdravstvenega varstva za potrebe usposabljanja vojakov izven JLA

V Republiškem sekretariatu za ljudsko obrambo potekajo aktivnosti za realizacijo projekta "Organizacija usposabljanja vojakov izven JLA v organizaciji republiških organov." Na podlagi osnovnih izhodišč navedenega projekta je potrebno organizirati zdravstveno zaščito za navedeni način usposabljanja vojakov. Da bi lahko nalogo strokovno in pravočasno realizirali, je potrebno, da se v delovno skupino, ki v našem sekretariatu dela na navedenem projektu, vključi tudi predstavnik vašega sekretariata, ki bo lahko zagotavljal vlogo strokovnega delavca in koordinatorja aktivnosti med našim in vašim sekretariatom. Prosimo vas, da z imenovanjem ustrezne osebe omogočite usklajeno in strokovno delo pri urejanju vprašanj vezanih za organizacijo zdravstvenega varstva v predvidenem načinu usposabljanja vojakov.

Za področje zdravstva bo delovno skupino vodila namestnica republiškega sekretarja gospa Božena Ostrovršnik.

Lep pozdrav!

Janez Janša
REPUBLIŠKI SEKRETAR

Dan po imenovanju delovne skupine sem že razposlal vabila za prvi sestanek delovne skupine, ki je bil sklican in tudi izveden 04.10.1990. Od 11 se ga je udeležilo 9 članov, kar je razvidno iz kopije liste prisotnih. Iz priložene kopije vabila in mojega opomnika za vodenje sestanka se vidi dnevni red in tematika, ki je bila obravnavana.

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO
LJUBLJANA
ZUPANCICEVA ULICA 3 — P. p. 644 — Telefon 223 112

Številka: 821/49-1

Datum: 02.10.1990

ČLANOM SKUPINE - PO SEZNAMU

ZADEVA: Sestanek delovne skupine

Na podlagi sklepa Republiškega sekretarja za ljudsko obrambo št. 821/49 z dne 1.10.1990 sklepujem prvi sestanek skupine, ki bo 4.10.1990 ob 13.00 uri v prostorih Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo, soba 45/I s sledečim dnevnim redom:

1. Seznanitev članov skupine z nalogami skupine in zamislijo o organizaciji in načinu dela skupine
2. Določitev konkretnih nalog posameznim nosilcem.

Prosim za zanesljivo udeležbo.

PRILOGA:

- Sklep o imenovanju skupine 1x

Ad. 1

SEZNANITEV ČLANOV SKUPINE Z NALOGAMI IN ZAMISLIJO O ORGANIZACIJI IN NAČINU DELA SKUPINE

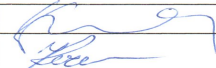
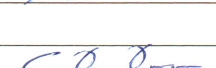
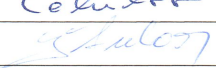
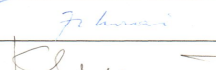
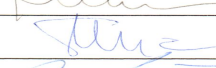
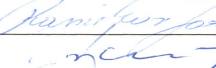

- Pozdrav
- Predstavitev skupine - posameznikov
- Predstavitev razlogov za imenovanje skupine in predstavnikov-nalog skupine *Kocič*
- Seznanitev z dosedaj narejenim idejnim projektom
- Opredelitev osnovnih skupin problemov, ki vplivajo na sestavo ekip
- Zamisel notranje organizacije skupine

Ad. 2

DOLOČITEV KONKRETNIH NALOG POSAMEZNIM NOSILCEM

- Metodološki prirok k izdelavi projekta
- Predstavitev že narejenih nalog iz idejnega projekta
- Določitev nalog za posameznike za glavno študijo, določitev datuma
- Delo na podrobnih študijah.

LISTA PRISOTNIH NA SESTANKU SKUPINE DNE 4.10.20

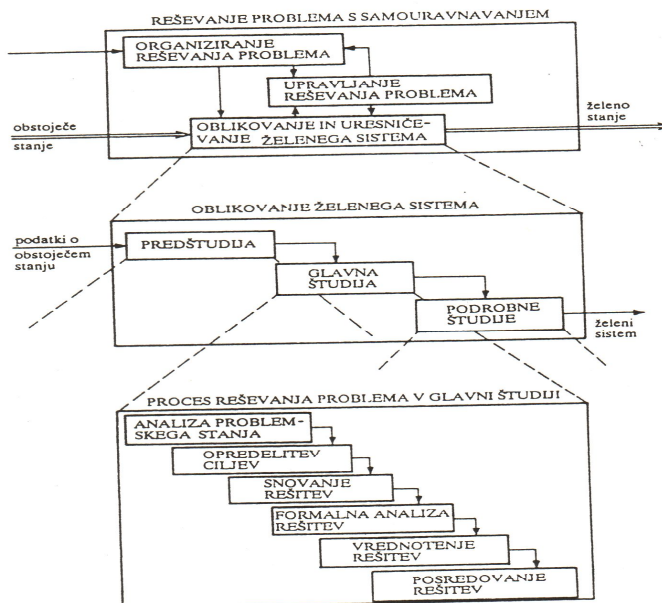
Ime in priimek	Organ	Podpis
Koprivnikar Bogdan	RSLO	
Vereš Anton	RSLO	
polk. Krajnc Mirko ✓	RŠTO	
ppolk. Kukec Ivan ✓	RŠTO	
Štular Aleksander	RSLO	
Kožar Jernej	RSLO	
Klemenčič Zoran	RSLO	
Skubic Darko	RSLO	
Ravnikar Jasna	RSLO	
Brkić Mićo	RSLO	
Lah Anton	RSIG	

Prvega sestanku se je udeležil namestnik Republiškega sekretarja Jelko Kacin, ki je v uvodu poudaril pomen projekta in pričakovanja, ki jih ima vodstvo RSLO glede vzpostavitve usposabljanja rekrutov v organizaciji republiških organov. V nadaljevanju sem člane delovne skupine seznanil z do takrat izdelanimi dokumenti in odločitvami, ki so se nanašale na organizacijo usposabljanja ter na zamisel organizacije dela delovne skupine. Dokumenti s katerimi so bili seznanjeni člani skupine so bili naslednji.

- Idejni projekt
- Možni hipotetični problemi, ki se bodo morali reševati
- Metodološki pristop pri pripravi projekta
- Shematični prikaz mreže procesov pri doseganju cilja.

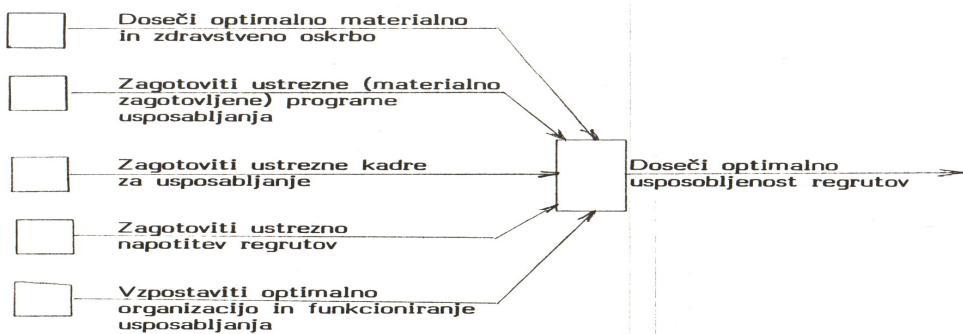
Posebej sem bil pozoren na to, da sem predstavil zamišljeno metodologijo izdelave projekta in njihovo vlogo, ki jo imajo, ter kaj kot vodja projekta pričakujem od njih. Za čimbolj nazorno predstavitev sem si pomagal s kopijo sheme iz knjige sistemski inženiring, ki obravnava navedeno tematiko, kot jo prikazujeta naslednji shemi (shema metodološkega pristopa in mrežna shema procesov pri doseganju cilja):

PROCES REŠEVANJA PROBLEMA

- 9 -

MREŽA PROCESA URESNIČEVANJA CILJEV
 PODROČJE: Usposabljanje - celota

Predvsem sem želel, da se člani delovne skupine seznanijo s tem kaj se od njih pričakuje pri izdelavi študij za posamezna področja. Glede tega je na začetku bilo kar nekaj nerazumevanja in komentarjev češ: »kaj bomo toliko pisali, raje začnimo z akcijo«, vendar so pozneje vsi člani delovne skupine spoznali, da je projekt, ki ga moramo izdelati, tisti dokument na podlagi katerega bo republiško vodstvo sprejelo odločitev o načinu, obsegu in času usposabljanja nabornikov in da nobeden ne bo začel z kakršnimi koli neposrednimi pripravami, preden projekt ne bo končan in verificiran.

Rad bi poudaril še časovno dimenzijo izdelave projekta. V sklepu o imenovanju delovne skupine je namreč bil določen datum, do katerega mora skupina pripraviti predlog projekta in to je bil 30.11.1990 torej sta bila na razpolago dva meseca. To je za tako obsežen projekt, kot je bil ta, zelo kratek rok. Zaradi tega je bilo potrebno delati zelo hitro brez odlašanja na kar kaže naslednja časovnica odvijanja aktivnosti : Delovna skupina je bila s sklepom imenovana 1.10. vabilo za prvi sestanek je bilo napisano in poslano 2.10, prvi sestanek pa je bil 4.10. To je zelo hitro za čas, ko še ni bilo interneta, ampak so se vabila pošiljala po interni pošti RSLO.

Kopija zabeleške s prvega sestanka delovne skupine:

Zabeleška s sestanka delovne skupine dne 4.10.1990

DNEVNI RED: po prilogi

PRISOTNI: vsi člani razen Laha in Krajnca

POTEK:

- Prisotnim je pojasnjen namen in pomen formiranja skupin. Predstavil g. Kacin,
- Podeljena jim je bila dokumentacija in sicer:
 - Idejni projekt (osnutek)
 - Možni hipotetični problemi
 - Metodološki pristop
 - Shematični prikaz
- Po točkah dnevnega reda je bila predstavljena problematika, ki izhaja iz osnutka.

ZAKLJUČKI:

- do 18.10.1990 se pripravijo osnove za idejni projekt (predstudijo) za posamezno področje
- 11.10. je usklajevalni (plenarni) sestanek, ki postane redna enkrat-tedenska oblika delovanja skupine
- v teku priprave studije, so stalni medsebojni kontakti normalna oblika izmenjave informacij
- za vse nejasna vprašanja, ki se nanašajo na organizacijo dela skupine, koordinacijo in vsebino se obračati na vodjo skupine.

ZABELEŽIL: Bogdan Koprivnikar

Tudi zaključki iz gornje kopije zabeležke s prvega sestanka govorijo o hitrem tempu dela delovne skupine. Redni – plenarni sestanki so bili enkrat tedensko, vmes pa je bilo cel niz dogovarjanj, usklajevanj, pojasnjevanj in izmenjave mnenj ter iskanja podatkov potrebnih za analize in ocene stanja in zmožnosti.

Za ilustracijo problemov, s katerimi smo se ukvarjali, lahko služi kopija zahtevka članu delovne skupine Lahu iz RSIG, s katerim se mu daje naloga da pridobi podatke o zmožnostih slovenske industrije glede proizvodnje šolskih vadbenih in učnih sredstev, ki so se uporabljali v procesu usposabljanja rekrutov.

Lah - Nočič osebno

Pridobiti podatke o:

- vrstah vadbenih in šolskih učnih sredstev, ki jih lahko izdeluje KIK Kamnik (mine, vžigalniki, topovski udari ipd.),
- cenah navedenih artiklov,
- času potrebnem za zagon proizvodnje za posamezne navedene artikle,
- eventualnih drugih proizvajalcih vadbenih in šolskih sredstev na območju republike Slovenije, ki se uporabljajo v procesu urjenja vojakov.

Na prvem sestanku delovne skupine so bili med drugimi sprejeti sklepi, da se do 18.10. pripravijo osnove za predštudijo, da se delovna skupina sestaja plenarno vsaj enkrat tedensko, da so stalni medsebojni kontakti med člani skupine redna oblika dela, ter da se člani skupine za vsa nejasna vprašanja obračajo vodji skupine.

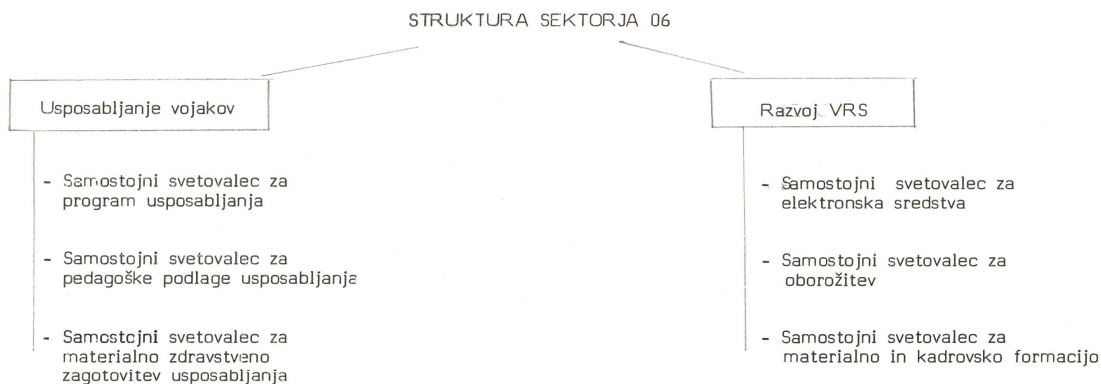
Delo na projektu je steklo. V naslednjih dveh mesecih je nastajala predštudija skladno s sprejeto metodologijo, hkrati pa so nastajale že osnove študij za posamezna področja. Vsi člani delovne skupine so pripravljali svoje prispevke za projekt usposabljanja nabornikov izven JLA. Potrebno je seveda povedati, da so to delo opravljali ob svojem rednem delu, saj so vsi bili zaposleni na delovnih mestih, ki z usposabljanjem rekrutov ni imelo veliko skupnega. Do predvidenega datuma je po nič kolikih sestankih, usklajevanjih, dopolnitvah in korekturah nastala predštudija, ki je nosila naziv: » Organiziranje usposabljanja rekrutov izven JLA v organizaciji republiških organov ».

Ob koncu meseca oktobra je bila predštudija končana in predstavljena na kolegiju in ožjem vodstvu sekretariata (RSLO).

Kaj kmalu se je ob izdelavi predštudije pokazala potreba po drugačnem organizacijskem pristopu v okviru RSLO, saj člani delovne skupine niso več zmogli ob svojih rednih delovnih nalogah uspešno in pravočasno izvajati potrebne naloge vezane za izdelavo predštudije.

Za izdelavo predštudije in pozneje za izdelavo študije s področnimi študijami je v RSLO začela nastajati nova organizacijska enota. Sprva je v okviru sektorja za obrambne priprave gospodarstva (sektor 05) začel nastajati poseben oddelek. Kmalu nato je bil oddelek reorganiziran v novi sektor, ki se je imenoval Sektor za razvoj oziroma sektor 06, ki je po naslednji reorganizaciji RSLO in redifiniranju nalog posameznih organizacijskih enot dobil zaporedno številko 05. V sektor so se zaposlili novi sodelovci, nekateri pa so se prerazporedili iz drugih organizacijskih enot RSLO. Iz navedenega sektorja je pozneje z preoblikovanjem RSLO v MORS nastala I. Uprava, ki se je imenovala »Uprava za razvojna in učna vprašanja«. Na novo zaposleni delavci Sektorja za razvoj v RSLO so postali nosilci dela pri realizaciji posameznih delov projekta. Sektor je vodil in usklajeval vse priprave in neposredno vodil aktivnosti do svečanega začetka usposabljanja v učnih centrih Ig in Pekre, ki je bilo 15. 05. 1991.

Struktura sektorja je bila naslednja:

Prvi na novo zaposleni delavci, ki so se zaposlili v novo nastalem sektorju so bili:

1.- Matjaž Vrhunc: Pred tem je končal vojaško akademijo, nekaj časa služboval v JLA, jo zapustil s činom poročnika na dolžnosti poveljnika čete in je pozneje sam iskal primerno zaposlitev na RSLO. Sedaj ima čin podpolkovnika in je zaposlen na MORS.

V novem sektorju je bil razporejen na delovno mesto samostojnega svetovalca za programe usposabljanja.

2.- Gorazd Tomič: Do takrat je bil zaposlen kot referent za obrambne priprave na Slovenskih železnicah. Velik ljubitelj in poznavalec orožja in oborožitvenih sistemov za kopensko vojsko in uveljavljen publicist s tega področja. Razporejen je bil na delovno mesto samostojnega svetovalca za oborožitev. Na MORS še sedaj pokriva to področje.

3.- Praprotnik Stane: Končal tehnično vojaško akademijo ter je nato kot predstavnik vojaško tehničnega zavoda JLA bil kontrolor kakovosti vojaške opreme, ki jo je proizvajala Iskra v Kranju za JLA. Pozneje je zapustil JLA in se zaposlil v Iskri, od koder se je z dopisom RSLO ponudil, da je pripravljen s svojim znanjem in izkušnjami sodelovati v nastajanju nove slovenske vojske. V sektorju je prevzel delovno mesto samostojnega svetovalca za elektronska sredstva. Sedaj je zaposlen v Direktoratu za obrambno politiko.

4.- Jože Kržič: Končal je vojaško akademijo in po krajšem službovanju v JLA je le-to zapustil. Bil je razporejen na delovno mesto samostojnega svetovalca za materialno zdravstveno zagotovitev usposabljanja. Sedaj je zaposlen v Sektorju za vojaške zadeve.

5.- Tatjana Pavšer Milovanovič: Diplomirana psihologinja, ki je do takrat delala na področju usposabljanja v dotedanjem RSLO. Bila je prerazporejena na delovno mesto Samostojnega svetovalca za pedagoške podlage usposabljanja. Pozneje je specializirala klinično psihologijo in sedaj dela kot psiholog v zdravstvenem centru MORS.

6.- Uroš Krek: Diplomirani obramboslovec, ki je v času nastajanja sektorja ravno končeval pripravništvo na MORS. Prevzel je delovno mesto Samostojnega svetovalca za materialno in kadrovske formacije. Pozneje je končal NDU v Ameriki, bil direktor direktorata za obrambno politiko, sedaj pa je zaposlen na Ministrstvu za visoko šolstvo.

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO
LJUBLJANA
ZUPANČIČEVA ULICA 3 — P. p. 644 — Telefon 223 112

Številka: 10/90-11

Datum: Ljubljana, 19.11.1990

MATJAZ VRHUNC

ZADEVA: Obvestilo o sprejemu v delovno razmerje

Obveščamo vas, da je republiški sekretar odločil, da ste sprejeti v delovno razmerje v tukajšnji sekretariat.

Nastop dela bo po dogovoru.

Igor Ivancič
REPUBLIŠKI PODSEKRETAR

Kopija obvestila o sprejemu v delovno razmerje za Matjaža Vrhunca kot prvega na novo zaposlenega v nastajajočem sektorju.

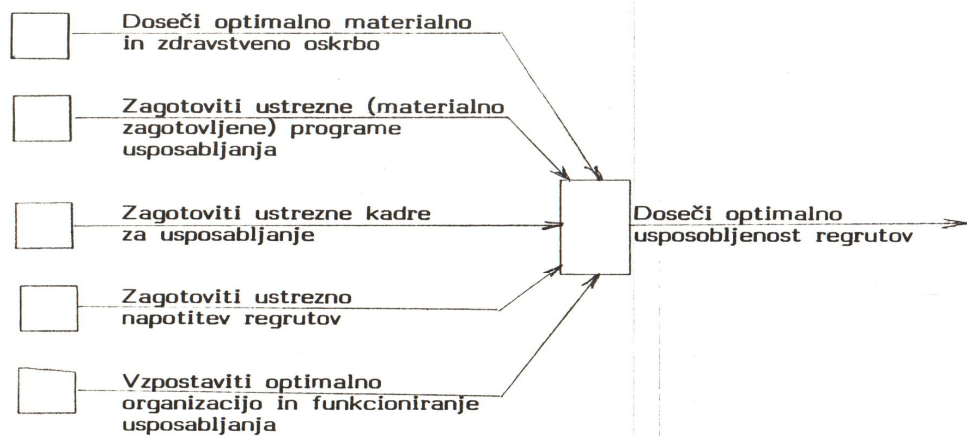
5. Predštudija in njeni osnovni poudarki.

Predštudija je v bistvu odgovorila na dve navidezno zelo enostavni vprašanji in sicer: **Kaj je potrebno zagotoviti**, da bomo lahko dosegli optimalno usposobljenost regrutov in **kako je to možno doseči**.

Predštudija obsega 44 strani in dodatek – Mrežno shemo potrebnih aktivnosti, zato je v tem gradivo ni možno predstaviti v celoti. Strukturno in metodološko je predštudija sledila idejnemu projektu. V prvih poglavjih kot so pristop k problemu, opredelitev projekta in cilj projekta so v bistvo povzete navedbe iz idejnega projekta s tem, da so nekatera tematska vprašanja nekoliko skrajšana, druga pa razširjena, vendar brez bistvenih vsebinskih sprememb ali odstopanj glede na idejni projekt. Bistveno pa je razširjena oziroma razdelano poglavje »Operacionalizacija projekta«, ki v bistvu predstavlja težišče predštudije. V operacionalizaciji so podrobneje razdelana posamezna področja – cilji, ki jih je potrebno doseči, če se hoče izvesti usposabljanje regrutov, ter podani možni načini zagotavljanja le-teh. Za predstavitev načina dela služijo dolnje sheme uresničevanja ciljev.

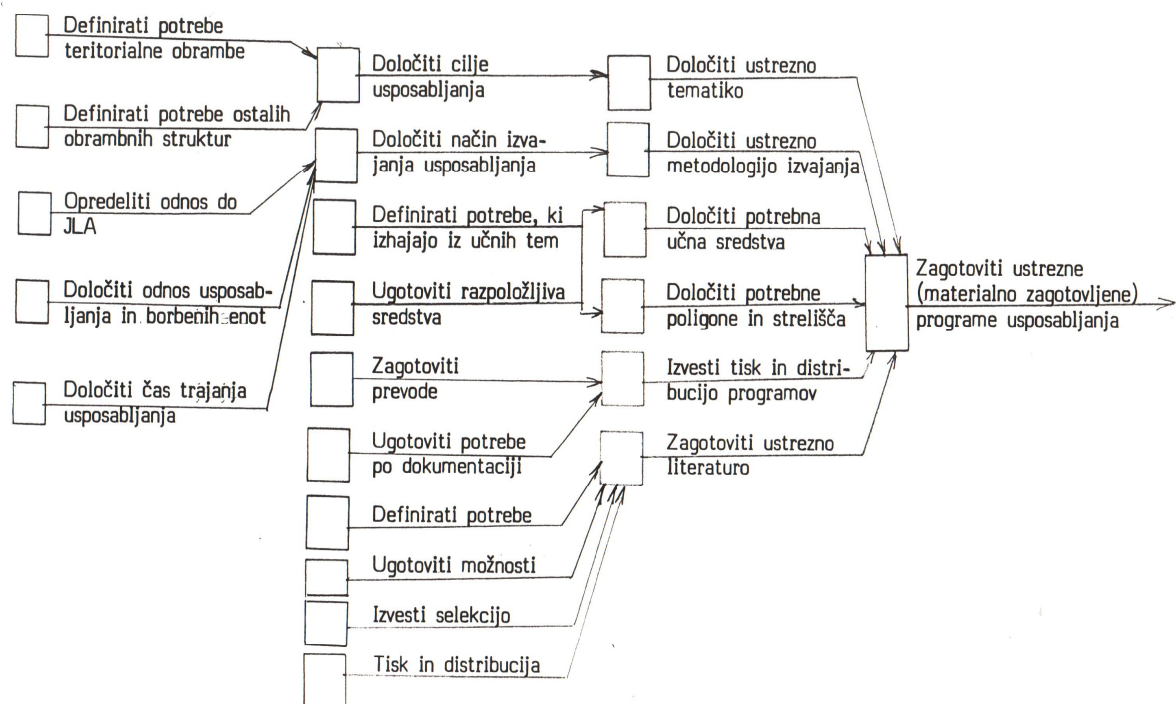
- 9 -

MREŽA PROCESA URESNIČEVANJA CILJEV
PODROČJE: Usposabljanje - celota

Kopija sheme procesa uresničevanja ciljev za področje : Usposabljanje – celota

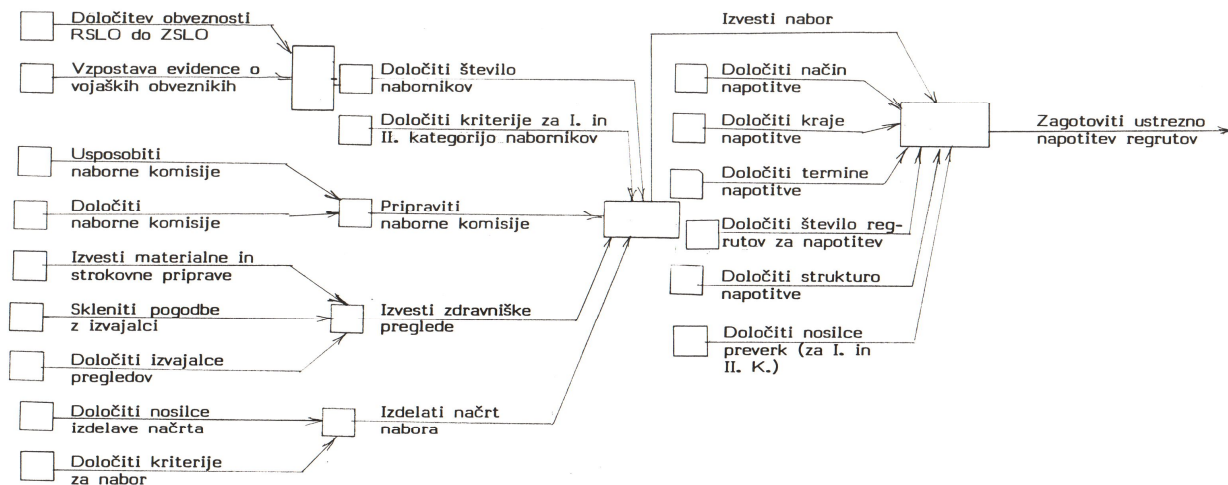
MREŽA PROCESA URESNIČEVANJA CILJEV
PODROČJE: Programi usposabljanja

Kopija sheme procesa uresničevanja ciljev za področje: Programi usposabljanja

...

PODROČJE: Napotitev regrutov, nabor, evidenca nabornikov

Kopija sheme Mreža procesa uresničevanja ciljev za področje : Nabor, napotitev, evidenca...

Iz navedenih shem izhaja povezanost in medsebojna pogojenost izvedbe vseh potrebnih aktivnosti za končno izvedbo usposabljanja. Medtem ko prva shema povzema in grupira v vsebinske celine elemente navedene v operacionalizaciji idejnega projekta, jih naslednje sheme za posamezna področja podrobneje razčlenjujejo. Pri izdelavi Mreže procesa uresničevanja ciljev smo sledili izkušnjam s področja formiranja enot in usposabljanja vojakov ter logičnemu iskanju, analiziranju in določanju potrebnih faz – korakov za doseganje končnega cilja.

Naj to objasnim s pomočjo prikazanih shem.

Če se hoče doseči optimalno usposobljenost regrutov, kar je bil končni cilj projekta, se mora predhodno zagotoviti : optimalno materialno in zdravstveno oskrbo, zagotoviti ustrezne programe usposabljanja, nadalje ustrezne kadre, ki bodo usposabljali rekrute, mora se izvesti napotitev regrutov in vzpostaviti optimalna organizacija in funkcioniranje usposabljanja

Da bi pa zagotovili ustrezne programe usposabljanja (kar je ena od nalog iz prve sheme) je pa potrebno (kar izhaja iz druge sheme) opredeliti: Določiti ustrezno tematiko, ustrezno metodologijo izvajanja, nadalje določiti potrebna učna sredstva, določiti potrebne poligone in strelišča, izvesti tisk in distribucijo programov ter

nazadnje zagotoviti potrebno literaturo. Vsak od teh elementov se je nato podrobneje razčlenjeval: Tako imamo zagotavljanje ustrezne literature nadalje razčlenjeno v sklope: Definiranje potreb, Ugotavljanje možnosti, Izvedbo selekcije ter tisk in distribucijo. Enaka razlaga velja za shemo s področja zagotavljanja ustrezne napotitve rekrutov. Če hočemo zagotoviti ustrezno napotitev, moramo predhodno izvesti nabor, če hočemo izvesti nabor, moramo predhodno določiti število nabornikov, ipd.

Na podlagi mrež procesov uresničevanja ciljev za posamezna področja so narejene preglednice možnih rešitev za posamezne cilje, kar kaže dolnja kopija seznama možnih rešitev za zagotavljanje materialnih in zdravstvenih pogojev.

- 28 -

SEZNAM MOŽNIH REŠITEV

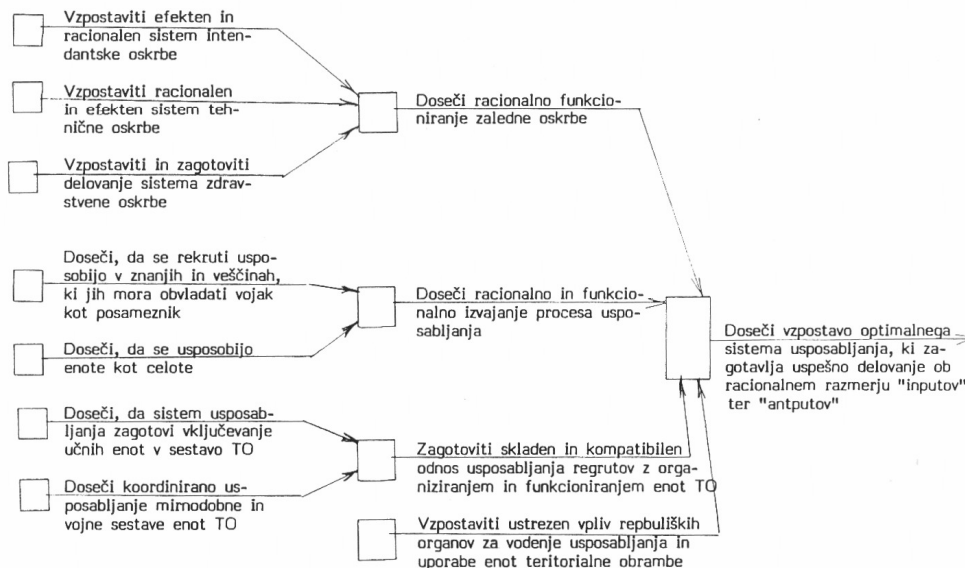
C I L J	Materialni in zdravstveni pogoji			
	M o ž n e r e š i t v e			
	1	2	3	4
Zagotoviti potrebne nastanitvene pogoje	Pridobiti pravico koriščenja kasarn, ki so sedaj v lasti JLA	Koristiti objekte, ki so v lasti organizacij in skupnosti	Zgraditi nastanitvene kapacitete	Organizirati usposabljanje tako, da večji nastanitveni objekti ne bodo potrebni (disperziran način)
Zagotoviti obleko in ostalo intendantsko opremo	Nabaviti uniforme in ostalo intendantsko opremo od proizvajalcev, ki delajo za JLA	Organizirati izdelavo novih uniform in ostale opreme v Republiki Sloveniji	Koristiti rezerve opreme in oblek, ki jih ima teritorialna obramba	Kombinacija 1 - 3
Zagotoviti orožje in ostalo opremo	Orožje in ostalo opremo dobiti od TO	Organizirati nabavo novega orožja in opreme		
Zagotoviti učna sredstva, pomagala ter literaturo	Pridobiti učna sredstva, pomagala ter literaturo od TO in ostalih obrambnih struktur	Izdelati potrebna učna sredstva, pomagala ter literaturo	Kombinacija 1 + 2	
Zagotoviti skupno vojaško opremo in sredstva	Opremo in sredstva pridobiti od TO in ostalih subjektov	Opremo in sredstva naročiti pri proizvajalcih	Opremo in sredstva kupiti v tujini	Kombinacija 1+2+3
Zagotoviti ustrezno zdravstveno oskrbo	Organizirati lastno zdravstveno službo	Koristiti usluge zdravstvene službe v DPS	Kombinacija 1+2	

Kopija preglednice: Seznam možnih rešitev – materialni in zdravstveni pogoji.

Kopija prikazuje tudi metodološki pristop, ki smo ga uporabljali. Navedeni so cilji, ki jih želimo doseči, nato pa so navedene variantne rešitve. Tako so za cilj: Zagotoviti potrebne nastanitvene pogoje navedene naslednje možne rešitve: Pridobiti pravico koriščenja kasarn, ki so v lasti JLA; koristiti objekte, ki so v lasti organizacij in skupnosti; zgraditi nastanitvene kapacitete ali pa organizirati usposabljanje tako, da večji nastanitveni objekti ne bodo potrebni - disperziran način usposabljanja.

MREŽA PROCESA REALIZACIJA CILJEV
 PODROČJE: Organizacijski pristop k usposabljanju in funkcioniranju sistema usposabljanja

Schema 14

Kopija sheme 14

Zelo pomemben del predštudije je zadnje poglavje, ki govori o organizaciji usposabljanja in funkcioniranja sistema usposabljanja. Kot izhaja iz priložene sheme 14 je bil cilj postaviti optimalni sistem usposabljanja, ki bi z ustreznim funkcioniranjem zaledne oskrbe, dal optimalne rezultate, tako da bi rekruti bili usposobljeni skladno s potrebami enot TO, hkrati pa bi se na usposabljanje zagotovil ustrezen vpliv republiških organov.

Kar je pomembno v tem poglavju je dejstvo, da je predštudija jasno postavila potrebo po odgovoru na vprašanje ali je možno zagotoviti namestitvene in kadrovske pogoje ne enem mestu za nekaj sto ljudi ali ne. Če bi bil odgovor na to vprašanje negativen, bi v naprej lahko računali samo še na t.i. disperzirano usposabljanje in ga v nadaljevanju projekta tudi razdelali.

V nadaljevanju so tudi podani orisi t.i. kasarniškega načina usposabljanja, ki določa usposabljanje v dveh faza (I. faza - usposabljanje vojaka posameznika; II. faza - usposabljanje enot od oddelka do bataljona). Predlagano je formiranje učnih centrov in dolžina služenja vojaškega roka 6 mesecev. Pozneje se je v strokovnih krogih in v širši javnosti razvnela debata o tem ali je šest mesečno služenje vojaškega roka dovolj, da dobimo usposobljeno vojsko ali ne. Tudi zakon o obrambi je pozneje uzakonil sedem mesečni vojaški rok z možnostjo, da ga Predsednik Republike vsaki generaciji vojakov dodatno skrajša za en mesec, če varnostne razmere to dovoljujejo. Osebno menim, da je šestmesečno usposabljanje časovno dovolj dolgo. To utemeljujem z dejstvom, da so tudi programi usposabljanja v bivši JLA bili naravnani na šest mesečni cikel usposabljanja regrutov in da so nato koristili vojake,

ki so končali šestmesečni rok usposabljanja, za razna druga opravila, ki niso bila neposredno vezana za usposabljanje. Najpogosteje so t.i. stari vojaki bili zastoj delovna sila za razne delovne akcije. Drugi razlog pa leži v bistveno spremenjenem zagotavljanju najoptimalnejših pogojev usposabljanja, katerih postavitev je temeljila na analizi slabosti procesa usposabljanja v JLA. Optimalnejši pogoji so bili zagotovljeni z uvedbo profesionalnih inštruktorjev namesto desetarjev (ki so bili v praksi JLA vojaki na služenju vojaškega roka), kar naj bi bistveno povečalo strokovnost kadrov, ki izvajajo usposabljanje. Nadalje bila je predvidena bistveno boljša opremljenost učilnic in kabinetov z učnimi pomagali in nazadnje je bilo predvideno, da se s predpisi strogo prepove in z ustrezno organizacijo zagotovi odsotnost vojakov z usposabljanja zaradi drugih del ali aktivnosti (kar je bilo v JLA redna praksa).

Na koncu predštudije je navedeni predlog organizacije nadaljnega dela in to ločeno za vodstvo RSLO in za delovno skupino.

- 44 -

Predlog organizacije nadaljnega dela

Vodstvo:

1. Verificirati pravilnost osnovne usmerjenosti predštudije, oziroma podati zahteve za potrebne korekcije
2. Sprejeti stališča do posameznih vprašanj, ki so v predštudiji eksplicitno in implicitno navedena
3. Podati usmeritve oziroma zahteve za izdelavo podrobnih študij
4. S formiranjem nove organizacijske enote sekretariata, kadrovske in materialno omogočiti pespešeno delo na projektu

Delovna skupina:

1. V celoti se seznaniti s celotno tematiko predštudija in razjasniti eventualna nejasna vprašanja, ki izhajajo iz predštudije
2. Podati predloge in določiti usmeritve za izdelavo podrobnih študij za posamezna področja
3. Izdelati vsebinske in metodološke načrte izdelave podrobnih študij
4. Izvesti zbiranje potrebnih podatkov obstoječega stanja in njihovo analizo
5. Izdelati podrobne študije za posamezna področja v katerih upredeliti:
 - podrobno problemsko stanja na posameznem področju,
 - podati predloge možnih rešitev in le-te časovno in finančno ovrednotiti,
 - predlagati nosilce izvajanja posameznih rešitev

Bogdan Kopričnikar
VODJA
DELOVNE SKUPINE

Kopija zadnje strani predštudije – predlog organizacije nadaljnega dela.

Predštudija je bila dokončana do 31.10. kot je nalagal sklep republiškega sekretarja za ljudsko obrambo, nato pa je sledil proces njene verifikacije. Predštudija je bila dostavljena triindvajsetim članom RSLO.

Predštudija na temo: "Organiziranje usposabljanje regrutov izven JLA v organizaciji republiških organov" je izdelana v enem izvodu in fotokopirana v 22-ih izvodih ter dostavljena:

- ✓1. g. Janez Janša
- ✓2. g. Jelko Kacin
- ✓3. g. Miran Bogataj
- ✓4. g. Aleksander Štular
- ✓5. g. Jernej Kožar
- ✓6. g. Darko Skubic
- ✓7. g. Zoran Klemenčič
- ✓8. g. Brane Bertonec
- ✓9. g. Janez Slapar
- ✓10. g. Tone Jordanov
- ✓11. g. Dušan Kumar
- ✓12. g. Vinko Šarabon - Vinko
- ✓13. g. Jože Miklavčič - Vinko
- ✓14. g. Tatjana Mlekuž - Vinko
- ✓15. g. Igor Ivančič
- ✓16. g. Božena Ostrovršnik
- ✓17. g. Janko S. Stuček - Vinko
- ✓18. g. Vekoslav Rajh - Vinko
- ✓19. g. Andrej Lovšin - Vinko
- ✓20. g. Antun Šoštarič - Vinko
- ✓21. p. Edo Pišovec
- ✓22. p. Loh Antun
- ✓23. p. Jernej Dobnik

Kopija preglednice prejemnikov predštudije

Čeprav nobeden dokument, ki je bil narejen na temo priprav za usposabljanje regrutov izven JLA ni bil označen z nobeno stopnjo tajnosti, smo se vsi zavedali, da je edini nasprotnik, ki naj ne bi dobil v roke dokumentov bila JLA. Zato se je tudi vzpostavila evidenca prejemnikov navedenega dokumenta.

Predštudija je bila dostavljena kolegiju sekretarja in ožji sestavi sekretariata in obravnavana na skupni seji v prvi polovici novembra. Na obravnavi je republiški sekretar g. J. Janša podal rezime, s katerim je podal odgovore na mnoga do takrat izražena vprašanja in dileme.

Bistvo rezimeja je naslednje:

- Razplet jugoslovanske krize prehitava projekt
- Nerealno je računati na usposabljanje ob hkratnem obstoju JLA
- K realizaciji projekta pristopiti v dveh fazah in sicer:
 - I.faza : eksperimentalno usposabljanje 1 – 2 bataljona

II.faza: kompletno usposabljanje ob koriščenju potencialov, ki jih sedaj ima JLA. Pri tem je potrebno pridobiti ustrezne podatke in narediti ocene, organizirati službo zaposlovanja za starešine JLA. V drugi fazi predvideti služenja vojaškega roka od šest do osem mesecev, od česar bi bilo usposabljanje 4-6 mesecev organizirano v dveh fazah (učni centri – bojne enote).

- Pristop k izdelavi študije je ustrezen – v nadaljevanju pristopiti k izdelavi podrobnih študij
- Določeni so roki za izdelavo dokumentov in izvedbo usposabljanja in sicer:
 - Idejni koncept poizkusnega usposabljanja izdelati do 15.12. 90., dokončen predlog pa do 31.01.1991.
 - Pričetek usposabljanja izvajalcev usposabljanja 15.03. 1991.
 - Pričetek usposabljanja prve generacije 15.04.1991.
 - Pričetek rednega usposabljanja 1.09. 1991 ali 1.1.1992 – odvisno od razreševanja odnosov znotraj Jugoslavije z JLA.
- Predvideti je potrebno možnost širjenja eksperimentalnega usposabljanja.
- Potrebno je paralelno delati na končni izdelavi in verifikaciji projekta ter na zagotavljanju materialnih pogojev za usposabljanje.
- Lokacije za eksperimentalno usposabljanje so Ig + Pekre + Kočevsko.
- Izdelati in na eksperimentalnem usposabljanju testirati nove uniforme in opremo za vojake. V delo skupine vključiti Braneta Kromarja in Janeza Švajncerja.

Takoj po verifikaciji predštudije na kolegiju republiškega sekretarja za LO je bil sklican sestanek delovne skupine, na katerem so bili podani sklepi in usmeritve s kolegija republiškega sekretarja.

ZABELEŽKA S SESTANKA DELOVNE SKUPINE DNE 14.11.1990

- Sestanek je bil v sejni sobi RSPU s pričetkom ob 12.30 uri
- Sestanka so se udeležili vsi člani delovne skupine razen Ravnikar Jasna in Brkić Mičo
- Na sestanku je bil predviden sledeči dnevni red:

1. Predstavitve rezultatov verifikacije predštudije
2. Analiza načrtov izdelave podrobnih študij
3. Razno

Pod Ad 1 - je bilo podano:

Ad. 1

- 1) Predštudija je predstavljena na:
 - kolegiju
 - ožji sestavi sekretariata

- Rezime:
- Razplet jugoslovanske krize prehitiva projekt
 - Nerealno računati na usposabljanje ob obstoju JLA
 - Realizacija projekta pristopiti v dve faze

I. Faza - eksperimentalno usposabljanje 1-2 bataljona

II. Faza - kompletno usposabljanje ob koriščenju potencialov, ki jih sedaj ima JLA

- Ustrezen pristop k izdelavi študije - podrobnih študij
- Določeni so roki za izdelavo:
 - idejni koncept poskusnega usposabljanja 15.12.1990
 - dokončni predlog 31.1.1991
 - verifikacija 10.3.1991
 - pričetek usposabljanja izvajalcev 15.3.1991
 - pričetek usposabljanja prvega bataljona 15.4.1991
 - pričetek rednega usposabljanja 1.9.1991 ali 1.1.1992 - odvisno od razreševanja odnosov znotraj Jug.-JLA
 - možnost širjenja eksperimenta.

Potreba po paralelnem delu: - verifikacija + materialno zagotavljanje pogojev

- II. Faza:
- Kapacitete JLA pridobiti ustrezne podatke - narediti ocene
 - organizacija službe za zaposlovanje starešin JLA
 - vojaški rok 6-8 mesecev, samo usposabljanje 4-6 mesecev v dveh fazah (učni centri - bojne enote). Trajanje faz?

- 2) Lokacija za eksperimentalno usposabljanje Ig+Pekre+Kočevsko
- Izdelati oceno kaj bo od opreme in objektov ostalo (Vereš, Koprivnikar)
 - Načrt podrobnih študij izdelati do 19.11.
 - Vključevanje Kromarja + Švajncerja
 - Uniforma in oprema - možnost testiranja

Ad 2.

Zaradi bistveno novih pristopov se načrti izdelave podrobnih študij dodelajo in verificirajo še do ponedeljka (19.11) v programu z vodjo skupine in po potrebi z drugimi člani skupine (glede na stična področja).

Ad 3.

- a) Podane so splošne ugotovitve obrambnega koncepta, ki ga je predstavil g. Janša "verifikaciji" predštudije
- vojska - DA
 - kombinacija naborniki - profesionalci
 - velikost bodo omejevala sredstva, ki bodo na razpolago
 - izdelati je potrebno ustrezne zakone
- b) Podrobne študije ostanejo iste, kot so bile
- načrte izdelave spremeniti glede na nove usmeritve podane v tč. 1
 - težišče podrobnih študij se prenese na kadre in programe usposabljanje
- c) Pri nadaljnjem delu se stalno trči ob vprašanje bodoče VRS, zato je to vprašanje potrebno urediti - doreči.

Opomba: Nivo razprave in seznanjenosti ter vključenosti v projekt je zelo različen od posameznika do posameznika kar zahteva dopolnilno delo in usmerjanje posameznikov.

ZABELEŽIL: Koprivnikar Bogdan

Kopija zabeležke s sestanka delovne skupine dne 14.11.1990

Kot izhaja iz zabeležke so na sestanku člani delovne skupine bile podane naloge posameznim nosilcem in določeni roki za njihovo izvedbo.

Na sestanku kolegija republiškega sekretarja je Janša predstavil tudi posplošene - temeljne ugotovitve obrambnega koncepta, ki se lahko strnejo v naslednje ugotovitve:

Republika Slovenija bo imela svojo vojsko, ki jo bodo sestavljali kombinirano vojaki naborniki in poklicni vojaki, njeno velikost bodo omejevala resursi in finančna sredstva in za njeno vzpostavitev je potrebno začeti pripravljati ustrezno zakonodajo. Čeprav te ugotovitve s sedanje časovne perspektive niso nič posebnega, so pa takrat pomenile jasno navodilo delavcem republiškega sekretariata za prihodnje dolgoročno snovanje Slovenske vojske, saj so podale odgovor na takrat v javnosti in v delu slovenske politike zelo pogosto prisotno razmišljanje o tem, ali nebi kazalo prihodnjo samostojno Slovenijo »demilitizirati« oziroma graditi brez lastne vojske.

Druga pomembna ugotovitev s sestanka delovne skupine pa je ta, da je potrebno doreči vprašanje obsega in strukture bodoče Vojske Republike Slovenije (VRS – Vojska Republike Slovenije je ime za novo nastajajoče oborožene sile RS, ki se je uporabljalo v delovnih gradivih RSLO v prvi polovici leta 1991.), saj je usposabljanje vojakov v neposredni soodvisnosti z vrsto oborožitve vojske, strukturo in velikostjo enot ter njihovimi predvidenimi nalogami.

6. Izdelava uniform in oznak za VRS.

Delovna skupina, v kateri je za področje uniform bil zadolžen Elo Rijavec je takoj po prvih narejenih ocenah o rezervnih količinah uniform, s katerimi je takrat razpolagala TO, prišla do zaključka, da teh uniform za bodoče usposabljanje rekrutov v organizaciji republiških organov ni na razpolago v zadostnih količinah. Hkrati je z razvojem odnosov znotraj SFRJ postalo jasno, da gradimo svojo lastno vojsko in zelo pomembno obeležje vsake vojske je vsekakor njena uniforma. Zato se je po verifikaciji predštudije začelo delo na zagotavljanju nove uniforme za VRS. V nastajajočem sektorju 06 je pozneje nalogo koordinatorja aktivnosti na tem področju prevzel Jože Kržič.

Ker je kmalu postalo jasno, da je delo na tem področju prezahtevno in preobsežno za eno osebo, je Republiški sekretar za Ljudsko obrambo dne 08.01.1991. s svojim Sklepom imenoval Komisijo za izbor najustreznejših uniform in oblek za Vojsko Republike Slovenije.

Kopija sklepa o imenovanju komisije.

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO
LJUBLJANA
ŽUPANČIČEVA ULICA 3 — P. p. 644 — Telefon 223 112

Številka: 821/4
Datum: Ljubljana, 8.1.1991

a/a - Šifra	ZNAK
Hraniti do	l.
Rešitev	
Priloge	
Datum	Referent

Republiški sekretariat za ljudsko obrambo Republike Slovenije izdaja na podlagi 37. člena Zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine Republike Slovenije ter o republiških upravnih organih (Ur. list SRS, št. 24/79, 12/82, 39/85, 37/87, 18/88) naslednji

S K L E P

o imenovanju komisije za izbor najustreznejših novih uniform in oblek za vojsko Republike Slovenije.

1. Sestava skupine:
 1. Bogdan Koprivnikar, RSLO - vodja skupine
 2. Janez Slapar, RŠTO - namestnik vodje skupine
 3. Elo Rijavec, RŠTO
 4. Anton Vereš, RŠTO
 5. Tatjana Mlekuž, RSLO
 6. Janez Švajncer, RSLO
 7. Tone Krkovič, RŠTO
 8. dr. Danilo Jakšič, Univerza EK VTOZD, Tekstilna tehnologija
 9. prof. Metka Vrhunc, Univerza EK VTOZD, Tekstilna tehnologija
2. Imenovana komisija mora pripraviti predlog najoptimalnejših rešitev za izbor novih uniform in delovnih oblek za VRS in to po naslednjih elementih:
 1. Struktura pripadajoče uniforme (obleke) za posamezne vrste pripadnikov oboroženih sil.

2. Določitev kvalitete materialov za posamezne dele uniform.
 3. Določitev barv za posamezne dele uniform.
 4. Določitev krojev za posamezne dele uniform.
3. Komisija mora svoje predloge pripraviti v rokih, ki omogočajo izdelavo posameznih uniform do pričetka usposabljanja rekrutov.

Janez Janša
REPUBLIŠKI SEKRETAR

Komisiji je bilo naloženo, da pripravi predlog najoptimalnejših rešitev za izbor novih uniform in delovnih oblek za VRS in to po naslednjih elementih:

- določitev strukture pripadajoče uniforme (obleke) za posamezne vrste pripadnikov oboroženih sil,
- določitev kvalitete materialov za posamezne dele uniform,
- določitev barv za posamezne dele uniform,
- določitev krojev za posamezne uniforme.

Prvo vprašanje, ki ga je bilo potrebno rešiti je bila določitev vrste uniform, ki jo naj bi imeli pripadniki VRS. Kaj kmalu je doseženo soglasje, da naj bi v VRS bile prisotne naslednje vrste uniform:

- Borbena uniforma,
- Službena uniforma in
- Delovna uniforma (obleka).

Namen posameznih vrst uniform izhaja iz načina življenja in dela v vsaki vojaški organizaciji. Tako naj bi borbena uniforma bila namenjena za nošenje pri vseh osnovnih aktivnostih vojakov in starešin (usposabljanje, terenske aktivnosti in seveda za borbena udejstvovanja). Službeno uniformo naj bi nosili predvsem častniki pri opravljanju rednih službenih opravil v štabih in poveljstvih, delovna obleka pa je bila namenjena kot neka vrsta zaščitne obleke tistim, ki opravljajo dela, kjer je potrebno zaščititi ljudi in drugo uniformo pred umazanijo (npr. pranje, vzdrževanje in popraviljanje vozil orožja ter vojaške opreme, ipd).

Za zagotovitev usposabljanja je bilo najbolj nujno zagotoviti borbena uniformo. Letih se je rabilo največ in rabili smo jo najprej.

Takoj po verifikaciji predštudije sem kot usmeritev za izdelavo borbene uniforme napisal kratek dokument, v katerem so bili definirani osnovni elementi, ki bi jih ponudnik- izdelovalec moral upoštevati pri strukturiranju uniforme in pri določanju materialov ter kroja. V tej usmeritvi je definirano okolje, v katerem naj bi se borbena uniforma uporabljala. Tako je podana zahteva da mora borbena uniforma odgovarjati vsem podnebnim, konfiguracijskim in kakovostnim značilnostim terena v primorsko kraškem, alpskem in prialpskem svetu ter v panonskem delu Slovenije. Nato je definiran subjekt-vojaka, ki naj bi nosil uniformo, pri čemer je zapisano, da bo uniforma namenjena predvsem moški populaciji od 19. do 30 leta starosti ter da bo le manjši del (do 5%) zajemal tudi populacijo od 30 do 50 let (starešine). Predvideno je bilo tudi, da uniformo, ki jo nosi vojak na služenju vojaškega roka, po odslužitvi odnese domov in jo koristi kot rezervist. Nadalje je v dokumentu določeno, da mora uniforma zadovoljiti potrebe vojaka, ki ga karakterizira visoka stopnja fizičnih aktivnosti v najslabših vremenskih razmerah in obremenjenost z orožjem in opremo. Omogočiti mora hitro in nemoteno premikanje udov in za vojake specifični način premikanja po terenu.

- 2 -

Definiranje kompleta borbene uniforme:

1.	Kapa	1 kom
2.	Bluza	1 kom (s kapuco)
3.	Hlače	2 kom (različno blago - letno zimsko)
4.	Pulover	1 kom
5.	Puli	2 kom
6.	Srajce poligonke	2 kom (maskirno blago - bombaž?)
7.	Podkapa	1 kom
8.	Rokavice	1 kom
9.	Nogavice	3 pare
10.	Škarje	1 kom
11.	Majice	3 kom
12.	Spodnje hlače	3 kom
13.	Vložek za hlače	1 kom
14.	Vložek za blužo	1 kom
15.	Pelerina s kapuco	1 kom
16.	Pas za hlače	1 kom (+ naramnice)

Fotokopija dokumenta »definiranje kompleta borbene uniforme«.

Na koncu dokumenta sem podal še orientacijski predlog strukture borbene uniforme. Na podlagi teh usmeritev je Elo Rijavec vzpostavil prve kontakte z proizvajalci in se z njimi dogovoril za izdelava prototipov uniform, ki bi odgovarjale danim zahtevam. Svoje predloge sta poslala dva izdelovalca konfekcije in sicer Kroj iz Ljubljane in

Oprema iz Kočevja. Kroj iz Ljubljane je kot osnovo kroja ponudil terensko uniformo, ki jo je že prej razvil in izdeloval za enote slovenske milice, Oprema iz Kočevja pa je ponudila uniformo, ki jo je razvijala in že izdelala prototipe za enoto MORIS po zahtevah njenega poveljnika Krkoviča.

Pri določanju barve in vzorca za uniformo, ki jo je pozneje izdeloval Kroj smo imeli tudi srečo. Tekstilna tovarna v Mariboru je namreč že pred tem razvila v sodelovanju z JLA blago za novo uniformo JLA. V tovarni so razvili in imeli na razpolago dva različna vzorca blaga. Za enega se je pred tem že odločila JLA, za drugega smo se odločili mi. Takrat smo sicer razmišljali, da bo to le začasna rešitev, vendar se je pozneje pokazalo, da izbrani vzorec zelo ustreza, pripadniki TO so ga z zadovoljstvom sprejeli in ga pripadniki SV še sedaj s ponosom nosijo.

Komisija za uniforme je imela prvi sestanek 15. januarja 1991, 30 januarja pa je Republiškem sekretarju za obrambo že podala predlog, s katerim je potrdila predlog vrste uniform, ki naj bi jih nosili pripadniki oboroženih sil, hkrati pa je tudi že predlagala koliko posameznih kosov uniforme naj izdelata oba ponudnika, ki sta se odzvala na ponudbo za izdelavo uniform (Kroj Ljubljana in Oprema Kočevje), pa tudi drugi proizvajalci posameznih drugih artiklov (Almira za pletenine, Peko za obutev, Beti za perilo, Toko za usnjene dele uniforme, Polzela za nogavice). Za precej artiklov do konca januarja komisiji še ni uspelo pridobiti ustreznih ponudb in pridobivanje le-teh je postala prioriteta članov komisije, ki so bili zadolženi za pripravo predlogov.

Komisija za uniforme se je redno sestajala in obravnavala predloge vzorcev posameznih artiklov, jih potrjevala in odobraval naročila za njihovo izdelavo pri posameznih proizvajalcih. Treba je vedeti, da se je komisija vedno sestajala v okrnjeni sestavi, saj je bilo zelo težko zagotoviti prisotnost večine članov komisije, ki so v tistih turbulentnih časih imeli na svojih delovnih mestih veliko prioritetejših nalog (npr. Janez Slapar, Tone Krkovič). Za usposabljanje na Igu in v Pekrah so bili vsi potrebni artikli uniform in ostale intendantske opreme zagotovljeni in dostavljeni, čeprav so nekateri prispeli dobesedno v zadnjih urah.

Po začetku usposabljanja je komisija za uniforme opravila še eno nalogo in sicer izvedbo testiranja in analize ustreznosti izdelanih artiklov. Ta naloga je bila ena od nalog, ki so bile predvidene že v času nastajanja koncepta poizkusnega usposabljanja, saj je bil eden od ciljev poleg preverjanja ustreznosti programov usposabljanja tudi preverjanje ustreznosti uniform in ostale opreme. Nosilec navedene naloge je bil Zvone Dežnak, ki je kot tekstilni inženir prevzel naloge v nastajajoči I. upravi MORS-a. Na podlagi rezultatov testiranja so se pozneje uvajale izboljšave in spremembe. Začeli so se izdelovati in predpisovati standardi (STO), ki so za prihajajoče generacije vojakov in častnikov standardizirali posamezne artikle. Na podlagi rezultatov testiranja in analize ustreznosti uniform in njihovih posameznih delov je pozneje bil sprejet sklep o izboru najustreznejše uniforme med obema ponudnikoma (Oprema in Kroj). Izbran je bil model, ki ga je razvil Kroj iz Ljubljane in to ne samo na podlagi kvalitativnih kazalcev, pač pa tudi zaradi cene. Kolika je bila razlika v ceni med posameznima vrstama uniforme se vidi iz preglednice, ki je bila narejena v sklopu analize ustreznosti uniform v času poizkusnega usposabljanja.

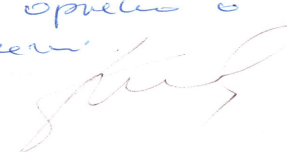
PRIMERJALNA TABELA
MED CENAMI POSAMEZNIH ARTIKLOV ZA UNIFORMO MED DOBAVITELJI
"KROJ" IN "OPREMA" (na podlagi Aneksa št. 1 k osnovni pogodbi)

A r t i k e l	Proizvajalec "Kroj"		Proizvajalec "Oprema"		Razlika
	din	DEM	din	DEM	
Vetrovka+hlače	1.650,00	126,92	8.125,00	625	492,42 %
Letne hlače	440,00	33,85	1.495,00	115	339,77 %
Kapa bojna	245,00	18,85	-	-	-
Baretka	-	-	780,00	60	-
Srajca-poligonka	450,00	34,61	1.170,00	90	260 %
Bombažna majica	Proizvajalec "Pletenina"				
	85,00	6,54	260,00	20	305,88 %
Pulover	Proizvajalec "Almira"				
	685,00	52,69	1.105,00	85	161,31 %

Opomba:

1. Artikla telovnik in maskirne rokavice nista primerljiva z drugimi proizvajalci, ker jih izdeluje edino "Oprema".
2. V primeru, da je "Oprema" zaračunala tudi osnovno tkanino, bi ob ceni tkanin 260 din za meter in uporabi 5 m za eno uniformo, cena bila za 1.300 din manj, kar je še vedno razmerje 1:3 v korist "Kroja".

Predlog: Dopovrniti se z opremo v bolj spornih cenah

Fotokopija primerjalne tabele

Odločitev o izboru uniforme je povzročila zelo ostre reakcije pri predstavnikih Opreme. Negirali so pravilnost izvedenega testiranja in analize, ki je bila izvedena v času nošenja v učnih centrih. Čeprav bi bilo možno razpravljati o posameznih rešitvah, ki jih je imela osvojena uniforma Kroja iz Ljubljane, pa vsekakor ni diskutabilna razlika v ceni, ki sta jo zahtevala in dobila plačano proizvajalca. 300% in več je brez dvoma prevelika razlika, ki jo ne more odtehtati nobena razlika v kvaliteti. Očitno je bilo, da so se posamezniki lotili posla z zelo veliko žlico in so si hoteli na račun novo nastajajoče vojske ustvariti velike dobičke.

Eno od temeljnih obeležij vsakih oboroženih sil so poleg uniforme, ki jo nosijo, še oznake, s katerimi označujejo pripadnost oboroženim silam njihovim zvrstem in rodovom, nadalje pripadnost enotam in poveljstvom ter seveda oznake činov in položajev, ki jih posamezniki imajo v oboroženih silah. Komisija za uniforme je imela tudi nalogo, da pripravi tudi predloge novih oznak, ki naj bi jih nosili pripadniki oboroženih sil na svojih uniformah.

Na prvem sestanku je bila komisija seznanjena tudi že s prvimi osnutki in predlogi novih oznak pripadnikov oboroženih sil in činov. Glede teh je potrdila dotedanja razmišljanja in predloge ter podala načelne usmeritve za nadaljnje delo na tem področju.

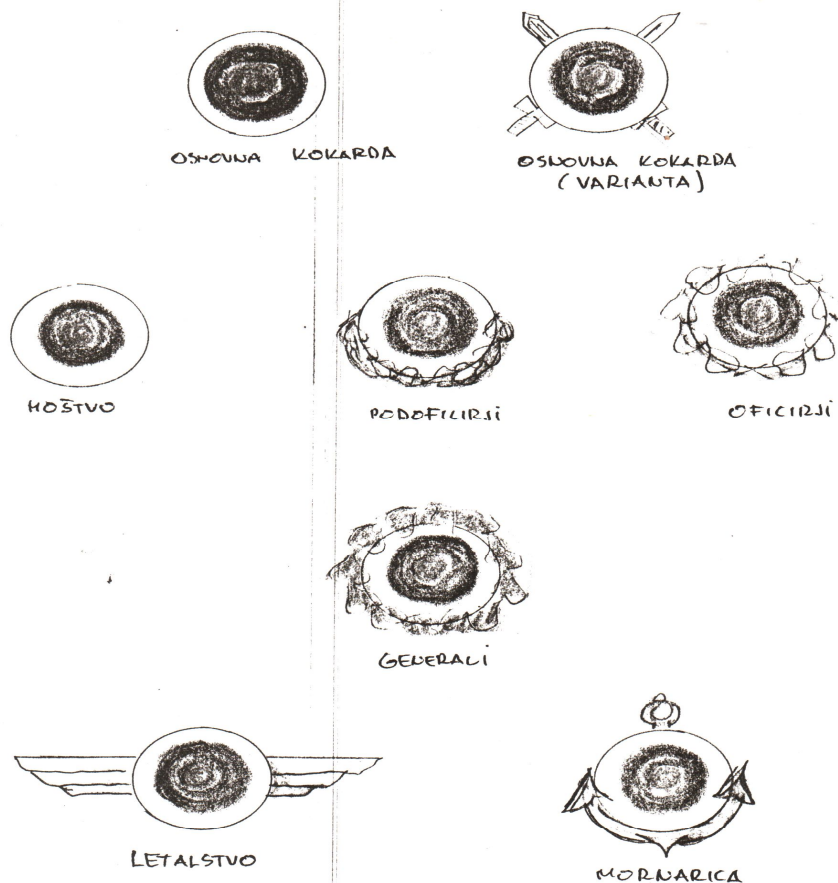
Za izdelavo predlogov novih oznak je bil zadolžen Janez Švajncar, ki je bil imenovan v delovno skupino s sklepom republiškega sekretarja 8. januarja 1991. Že nekaj dni pred njegovim uradnim imenovanjem v delovno skupino je pripravil nekatera razmišljanja in osnutke o tem, kako naj bi bilo urejeno označevanje v oboroženih silah.

Na začetku so bila razmišljanja usmerjena predvsem na dve področji in sicer v izdelavo kokarde, kot osnovnega razpoznavnega znaka pripadnikov oboroženih sil in v izdelavo oznak za čine.

Prvi predlog Švajncerja kako oblikovati kokardo je bila (glede na njegovo bogato poznavanje zgodovine oznak pripadnikov oboroženih sil je sledil primerom iz zgodovine) kokarda iz slovenske trobojnice okrogle ali ovalne oblike.

PRILOGA 1: OKROGLA OBLIKA

AMATERSKA
SKICA BREZ
DIMENZIJ IN
RAZMERIJ !

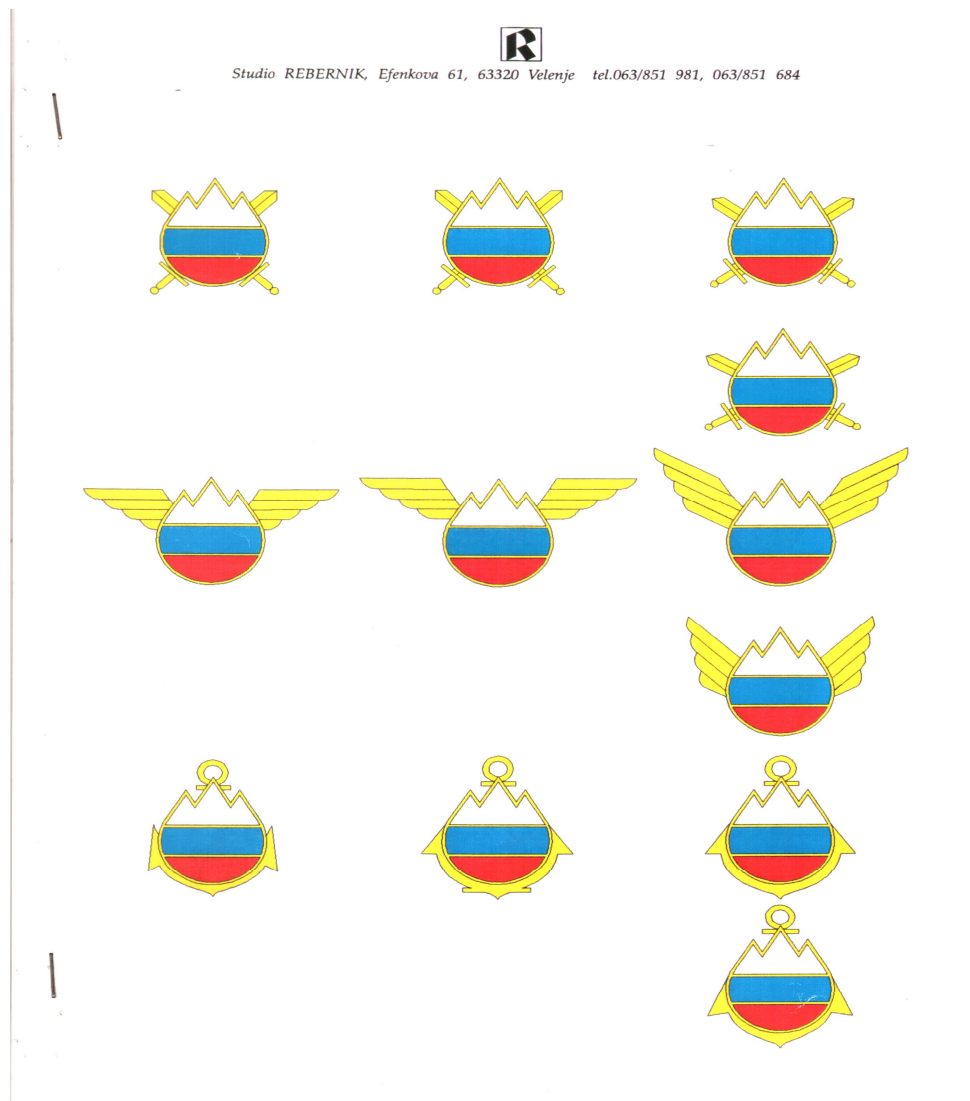
Fotopija prvega Švajncerjevega predloga kokarde

Prvotna ideja mi ni bila preveč všeč, saj ni izražala nobene slovenske specifikne in je bila preveč podobna kokardam nekaterih armad iz polpretekle zgodovine. Zato sem z Švajncerjem in Vrhuncem iniciral debato o tem, katere elemente naj bi imele nastajajoče oznake. Poenotili smo se v temu, da slovenstvo poleg trobojnice simbolno opredeljuje še lipov list in stiliziran Triglav, medtem ko so simboli vojaštva (vojske) lahko stilizirani meč, ščit, puška in top. Spomnim se, da se je začela debata tudi o tem, kateri tip stilizirane puške naj bi uporabili ali kalašnikov ali neko drugo. Ker

se nam stiliziran kalašnikov ni zdel primeren zaradi njegove povezanosti in simbolne vpetosti v bivši Varšavski pakt smo se dogovorili da se puška in top zaenkrat ne bosta uporabljala kot simbola v nastajajočih oznakah za VRS.

Kmalu nato (mislim, da že naslednji dan) je Janez Švajncer prinesel z roko narisano skico kokarde upoštevajoč predloge s predhodne debate. Na prvem sestanku je bila komisija za uniforme že seznanjena s temi prvimi osnutki in predlogi novih oznak za pripadnike oboroženih sil. Potrdila je pravilnost dotodanjih razmišljanj in predstavljene predloge ter podala načelne usmeritve za nadaljnje delo na tem področju.

Naslednji problem, ki ga je bilo potrebno rešiti je bil kako in kdo naj iz Švajncerjevih idejnih risb naredi končni načrt – risbo kokarde, s katere se bodo videle vse dimenzije in njihovi odnosi - razmerja, tako da bi pozneje lahko ta znak izdelovali v različnih dimenzijah. Izdelava prvih primerkov je potekala v Aureji v Celju, pozneje pa smo se povezali s Studio Rebernik iz Velenja , ki je imel za tisti čas zelo moderno računalniško opremo za grafično oblikovanje. Studio Rebernik je pod budno kontrolo Janeza Švajncerja izdelal načrte vseh potrebnih oznak skupaj z izračuni potrebnih razmerij in dimenzij.

Fotokopija ene od variant prvega znaka –kokarde, izdelanega v studio Rebernik.

Službeno uniformo je bilo potrebno narediti povsem na novo. Tu nismo imeli nobenega predhodnega vzorca ne glede kroja in ne glede barve ter kvalitete blaga. Švajncer je na podlagi svojega poznavanja uniform slovenskih vojakov generala Maistra in uniform v času NOB oblikoval zahteve izdelovalcem prototipov, jih kasneje korigiral in dopolnjeval. Tako je nastal predlog uniforme, ki ga je potrdila komisija, nato pa je bil predstavljen širšemu vodstvu MORS-a. Po odobritvi republiškega sekretarja je bila na podlagi predstavljenih prototipov v KROJ-u izdelana službena uniforma za prvo generacijo častnikov v UC Ig in Pekre. Pozneje so navedeno uniformo dobili vsi pripadniki TO, ki so bili v njej zaposleni. Ta kroj uniforme je ostal v uporabi z manjšimi spremembami naslednjih trinajst let, ko ga je zamenjal novi kroj nove uniforme, ki ga nosijo pripadniki SV še danes.

Komisija se je na začetku ukvarjala tudi z dilemo, ali naj dobijo posebno uniformo za svečane prilike tudi vojaki na služenju vojaškega roka ali ne. Izdelan in potrjen je bil kroj le-te. V razmišljanjih o uvedbi te uniforme je bilo kar nekaj argumentov, ki so govorili v prid uvedbi. To so bili argumenti vezani za ustvarjanje pozitivnega emagea pripadnikov nove vojaške organizacije in poudarjanje njene pozitivne različnosti od dotedanje JNA. Proti je bil predvsem argument stroškov, ki je prevladal v dokončni odločitvi.

7. Izdelava študije in podrobnih študij

Na podlagi verifikacije predštudije in podanih usmeritev na kolegiju republiškega sekretarja za ljudsko obrambo je delovna skupina pristopila k izdelavi podrobnih študij za posamezna področja in sicer za:

- Namestitvene zmogljivosti
- Kadri za usposabljanje
- Obleko, obutev in ostalo opremo.
- Organizacijo zdravstvenega varstva
- Usposabljanje (organizacija, programi, sredstva, učna dokumentacija in literatura
- Nabor, napotitev, evidence.

Prvo je vsaki nosilec izdelal načrt izdelave podrobne študije, s katerim je predvsem opredelil vprašanja, na katera mora dati odgovore podrobna študija in katere potrebne podatke je potrebno zbrati in ovrednotiti, da bi lahko na podlagi njih predlagali ustrezne rešitve.

Na podlagi načrtov izdelave podrobnih študij je delovna skupina pristopila k zbiranju ustreznih podatkov obstoječega stanja za posamezna področja in k njihovem ovrednotenju. Tako je izveden podroben ogled učnih centrov Ig in Pekre ter pridobljena njihova gradbena in druga dokumentacija. Pripravljena in izvedena je bila pilotska raziskava o potencialnih kadrih, vzpostavljeni so bili kontakti z odgovornimi organizacijami in ustanovami s področja zdravstvenega varstva ter kontakti z delovnimi organizacijami glede izdelave uniforme, obutve in ostale opreme. Izdelani so bili vzorčni primerki uniform, čevljev in ostale opreme.

Z navedenimi podrobnimi študijami so obdelana težiščna področja, ki jih je bilo potrebno urediti, da bi se usposabljanje lahko začelo in uspešno izvedlo.

Za nekatera manj pomembna področja, kot so organizacija tehnične oskrbe, organizacija prometa, finančne službe ipd, se podrobne študije niso izdelovale, ker smo ocenili, da se zaradi manjšega obsega nerešenih vprašanj, ta področja lahko urejajo sproti v fazi priprav za realizacijo projekta in da nimajo bistvenega vpliva na vzpostavitev o osnovnega koncepta usposabljanja. V posebni študiji tudi ni bilo razdelano področje varnosti, čeprav smo se zavedali njegove pomembnosti. Predvideno je bilo, da se le-to podrobneje razdela v fazi realizacije koncepta, ko bo postalo bolj jasno, kakšno bo stališče in odnos JLA do planiranega usposabljanja.

Na podlagi zbranih podatkov in izdelanih ocen o možnostih za posamezna področja je nastala študija na temo: »Organiziranje usposabljanja rekrutov izven JLA v organizaciji republiških organov«. Študija predstavlja zaključni in najvažnejši del celotnega projekta, saj povzema najpomembnejše ugotovitve iz posebnih študij in podaja predlog najoptimalnejše variante organizacije usposabljanja. Po njeni verifikaciji se je pristopilo k izdelavi izvedbenih dokumentov in k realizaciji posameznih nalog, ki so izhajale iz podrobnih študij.

Osnovne ugotovitve, ki izhajajo iz podrobnih študij, ki jih je zajela študija, so bile za posamezna področja naslednje:

Za področje namestitvenih zmogljivosti je bilo ugotovljeno, da je možno z manjšimi adaptacijami zagotoviti spalne kapacitete na Igu za 240, v Pekrah pa za 130 ljudi. Zmogljivosti za pripravo in delitev hrane na obeh lokacijah so zadoščale za predvideno število ljudi, kakor tudi obstoječe sanitarne kapacitete, medtem ko je bilo

učilnic premalo. Garažni in skladiščni prostor je bil na lgu omejen, medtem ko ga v Pekrah praktično ni bilo. Na obeh lokacijah ni bilo prostorov za namestitvev straže, ni bilo primernih prostorov za sprejemno službo, ni bilo potrebnih strelišč za vadbo z zračnim in malokaliberskim orožjem.

S potrebnimi pisarnami je razpolagal center v Pekrah, na lgu pa je bilo možno potrebne pisarne pridobiti z manjšimi gradbenimi posegi iz dotedanjih spalnic. V širši okolici Kočevske reke namestitvene zmogljivosti niso zadoščale za več kot 50 ljudi (Gotenica je bila izvzeta, ker jo je za svoje potrebe rabilo MNZ za usposabljanje posebnih policijskih enot), zato je študija podala predlog, da se do začetka druge faze usposabljanja izgradijo nastanitveni objekti za potrebe specialnih enot TO, ki bi se koristili tudi za poizkusno usposabljanje rekrutov, oziroma da se z organizacijo taborjenja zagotovijo ustrezni bivalni pogoji, kar je bilo možno glede na letni čas usposabljanja.

Za področje kadrov potrebnih za izvedbo usposabljanja je bilo ugotovljeno, da se bo večina kadrov morala iskati iz sestave rezervnih starešin, ter da bo z njimi potrebno izvesti potrebne priprave. Prve ocene so tudi že pokazale, da je na območju Slovenije ustrezno velika populacija zelenih profilov kandidatov, ki bi ob ustreznih ostalih motivacijskih faktorjih lahko omogočila zadosten in ustrezen nabor. Da bi se uspešno izvedle priprave za usposabljanje in predhodna selekcija kandidatov, je študija podala tudi roke za izvedbo posameznih faz izbire kadrov. Študija postavlja rok za sprejem v delovno razmerje mesec dni pred začetkom usposabljanja torej 15.03., kar posledično pomeni, da mora razpis za delovna mesta biti objavljen najpozneje do konca januarja.

Predštudija je podrobneje razdelala samo obleko –uniformo, medtem ko ostale dele opreme posameznika in skupin še ni ustrezno razdelala, kar pa ni vplivalo na možnost realizacije eksperimentalnega usposabljanja. Predvideno je bilo, da bi vojaki in starešine dobili tri vrste uniform, pri čemer se je pustilo odprto vprašanje ali naj vojak dobi posebno uniformo za izhode iz vojašnice ali ne. Do takrat opravljeni kontakti s proizvajalci opreme in obutve so zagotavljali uspešno pripravo potrebnih količin uniform do pričetka usposabljanja, vendar le pod pogojem, da se potrebne odločitve sprejmejo do konca januarja leta 1990. Priprava prototipov posameznih delov uniform potekala v razvojnih oddelkih posameznih tekstilnih podjetjih in le-ta so pričakovala, da bodo pozneje dobila naročilo za izdelavo uniform za prvo generacijo na usposabljanju. V študiji je bila postavljena zahteva, da je pri izdelavi sistema oskrbe potrebno zagotoviti, da ta podjetja ne postanejo izključni lastniki patentov materialov in krojev ter da ne pridobijo monopolni položaj pri izdelavi vojaške opreme.

V kontaktih z ustreznimi organi (Zavod za zdravstveno varstvo v Ljubljani in Republiški zavod za higieno in epidemiologijo) je bila potrjena pravilnost predlaganega pristopa k organizaciji zdravstvene oskrbe z naslonitvijo na obstoječe zdravstvene organizacije. Zaradi specifičnosti zdravstvene oskrbe v vojski, se je pojavila potreba, da se v učnem centru zaposli medicinski tehnik. Ocenjeno je tudi bilo, da je potrebno takoj po verifikaciji študije pristopiti k sklepanju ustreznih pogodb za organizacijo zdravstvenega varstva za eksperimentalno fazo usposabljanja.

Posebna študija za področje usposabljanja (organizacija, programi, sredstva in učna dokumentacija in literatura) je opredelila usposabljanje v dveh fazah, kot je to bilo

predloženo in usvojeno v predštudiji. Prva faza naj bi trajala 52 delovnih dni po 9 ur dnevno. Težišče usposabljanja je na rokovanju z orožjem in MES, v usposabljanju za zaščito in reševanje ter v zagotavljanju ustrezne fizične vzdržljivosti, ki naj bi se dosegala predvsem s praktičnim urjenjem. Osnovni nosilci usposabljanja naj bi bili inštruktorji, ki naj bi bili trije na vod. Izračuni o njihovi obremenjenosti so pokazali, da naj bi bil inštruktor angažiran na usposabljanju 2/3 delovnega časa medtem, ko mu bo 1/3 časa ostalo za izvajanje ostalih aktivnosti in dolžnosti, ki se nanašajo na organizacijo celotnega življenja in dela v učnem centru.

Študija je zajela tudi takratne priprave za kadre. V času izdelave študije program priprave kadrov še ni bil dokončan, zato je bila odločitev o času priprav sprejeta po dokončani izdelavi programa, saj je obseg potrebnega usposabljanja določal dolžino njegovega trajanja. Bila je podana ocena da usposabljanje ne bo krajše od treh tednov. Prav tako je bil podan predlog, da se za neposredno pripravo in izvedbo usposabljanja že pred tem sprejme v delovno razmerje tri bivše aktive častnike, ki imajo zadostne izkušnje z usposabljanjem rekrutov. Le-ti bi vodili usposabljanje, pozneje pa bi prevzeli ustrezne dolžnosti v učnih centrih. Za izvedbo usposabljanja s področja strelstva je bilo predvideno vključevanje zunanjih sodelavcev članov strelske zveze.

Sestavni del podrobne študije je bil seznam potrebnih sredstev za izvajanje programov usposabljanja. Nabava teh sredstev se je planirala iz treh virov in sicer pridobitev iz enot in štabov TO, potem iz kabinetov obrambe in zaščite srednjih šol ter nabava od proizvajalcev vključno iz tujine.

Opremljena je bila tudi osnovna potrebna vojaško strokovna literatura, za katero se je načrtovalo, da se zagotovi v slovenskem jeziku. Za njeno prevajanje in tiskanje je bila predlagana ustanovitev posebne skupine, ki bi morala začeti z delom že v začetku januarja.

Glede nabora, napotitve in evidenc nabornikov je bilo ocenjeno, da sistema, ki je bil v veljavi do tedaj v osnovi ni potrebno menjati. Edine spremembe, ki jih je potrebno vnesti v sistem je prevzem določenih pristojnosti s strani Republike Slovenije, ki jih je do takrat imel Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo.

Na koncu študije je podan predlog najoptimalnejše variante organizacije eksperimentalnega usposabljanja. Čeprav so podrobne študije ponudile več variantnih rešitev za doseg končnega cilja, pa je bistveni element, ki najbolj omejuje obseg izvajanja eksperimentalnega usposabljanja možnost zagotavljanja nastanitvenih kapacitet.

Na podlagi podrobne študije nastanitvenih kapacitet je kot najoptimalnejša varianta predlagano naslednje:

Na lgu pripraviti usposabljanje za 180 nabornikov, V Pekrah pa za 120 nabornikov kar skupaj iznosi 300 nabornikov. Za realizacijo usposabljanja navedenega števila vojakov je potrebno:

- Na lgu zgraditi montažni objekt s štirimi učilnicami s potrebno opremo in zgraditi strelišče. Z najemom ali nakupom bivalnih kontejnerjev je možno ustrezno urediti namestitev straže in prijavne službe.
- V Pekrah je potrebno s kontejnerji urediti namestitev straže in prijavne službe ter skladiščenje opreme kot tudi zgraditi strelišče za zračno in malokalibersko puško.

Navedena varianta omogoča, da se ob najmanjših možnih vlaganjih v namestitvene zmogljivosti zagotovi še dovolj veliko število vojakov v eksperimentalni fazi

usposabljanja, ki omogoča, da se v tej fazi preveri ustreznost organizacijskega in metodološkega pristopa k usposabljanju, vsebina usposabljanja in ostale rešitve. Vsako povečanje števila vojakov v eksperimentalni fazi pomeni aritmetično naraščanje zagonskih stroškov zaradi izgradnje novih namestitvenih kapacitet (je pa izvedljivo), vsako zmanjšanje števila vojakov na usposabljanju bi pa onemogočilo, da bi ustrezno preverili vse elemente, ki naj bi jih v eksperimentalni fazi preverili. Navedenemu številu vojakov na usposabljanju na navedenima lokacijama bi količinsko in organizacijsko prilagodili vse elemente iz ostalih področij, kar je mogoče zagotoviti v predvidenih rokih.

Na koncu študije je podan tudi pregled potrebnih nadaljnjih aktivnosti in sicer:
Za vodstvo: Verificirati zamisli in predloge iz podrobnih študij ter dati usmeritve za nadaljnje delo.

Za delovno skupino in sektor: Določiti nosilce in metode dela za realizacijo posameznih nalog, ter usmerjati in koordinirati njihovo delo.

Pristopiti k realizaciji posameznih nalog, ki so vezane za vključevanje zunanjih podjetij. Spremljati delo na posameznih nalogah, ga vzpodbujati in usklajevati.

8. Izgradnja in adaptacija centrov IG in Pekre

Na podlagi usmeritev, ki so bile podane po verifikaciji predštudije, je bila v sklopu izdelave posebne študije za področje namestitvenih zmogljivosti opravljena analiza zmogljivosti ter ocena stanja v domu obrambne vzgoje Ig in v domu obrambne vzgoje Pekre. Na podlagi opravljene analize in ocene stanja je bil v zaključku študije podan predlog, da se na Igu center prilagodi tako, da bo lahko sprejel 180 vojakov v Pekrah pa 120. Takoj po verifikaciji študije se je pristopilo k realizaciji adaptacije, saj je priprava namestitvenih zmogljivosti bila najbolj časovno »napeta« aktivnost, katere nepravočasna realizacija bi onemogočila pravočasen začetek izvedbe usposabljanja. Dne 22. januarja 1991 je RSLO razposlal razpis štirim gradbenim podjetjem, s katerim jih je zaprosil za dostavo ponudb za adaptacijo objektov v obeh centrih za obrambno usposabljanje in za postavitve potrebnih montažnih objektov ter nabavo opreme. Pozneje je na intervencijo nekaterih drugih potencialnih izvajalcev razpis bi poslan še na nekaj naslovov. Rok za zbiranje ponudb je bil zelo kratek in sicer samo sedem dni, nato pa je bil podaljšan še za štiri dni. Ogled centrov in objektov na njih, kakor tudi podrobnejše podajanje zahtev glede zelenih adaptacij in nabav opreme je bil 28.01. na Igu in 29.01. v Pekrah.

Ponudbe je poslalo pet podjetij in sicer : SCT, IMOS, GRADIS, METLIKA in LIZ. Do 12.02.1991 je bila izvedena analiza prispelih ponudb, ki je prikazana v spodnji tabeli.

SKUPNA REKAPITULACIJA

		S C T	IMOS	GRADIS	METLIKA	L I Z
1.	" IG "	10.597.258,31	11.357.468,30	10.028.566,00	ni primeren	
2.	" PEKRE "	2.499.494,00	2.506.437,35	2.411.216,45	ni primeren	ni primeren
		13.096.752,30 105,28%	13.863.905,65 111,5%	12.439.782,45 100%		
	RANG	2	3	1		

OPOMBE: analiza ponudb je izdelana numerično

- vsem ponudnikom so v primerjavi dodana vsa manjkajoča dela iz ponudb drugih ponudnikov (oznaka (+) manjkajoča v koloni opomba)
- vsem ponudnikom so dodane vse manjkajoče količine do najvišjih količin iz ponudb (oznaka "izravnava količin" v tabelah)
- zaradi nekompletnosti dela ponudb od IMOSA, smo prevzeli ponudbeno ceno najvišjega ponudnika
- popolnoma primerljivi sta samo ponudbi SCT in GRADIS, s tem, da je ponudba GRADISA kompletnejša.

ZAKLJUČEK ANALIZE:

Iz analize vseh ponudb je ugotovljeno, da je ponudba GRADISA najkompletnejša, najugodnejša po nudenju najkrajšega roka izgradnje in cenovno za 5,28% nižja od naslednjega najnižjega ponudnika.

Ljubljana, 12.02.1991

Člani komisije:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Kopija tabele: Skupna rekapitulacija

Na podlagi rezultatov ponudb so bile podpisane pogodbe z izvajalci, ki so takoj pristopili k delu, saj so termini bili res zelo napeti. V imenu RSLO je vsa dela pri izgradnji in adaptaciji centrov usklajeval Savo Nešković, ki ima veliko zaslug, da so bile namestitvene zmogljivosti pravočasno zagotovljene do pričetka usposabljanja.

Razen gradbenih adaptacij v obeh centrih je bilo potrebno še zagotoviti druge materialne pogoje za izvedbo usposabljanja. Z Izvršnim svetom Skupščine mesta Ljubljana je bila podpisana pogodba, ki je urejala lastninsko-pravne odnose v zvezi z planirano adaptacijo ter najemne odnose in koriščenje uslug, saj je center bil in ostal v lasti mesta Ljubljana. RSLO je sklenil tudi pogodbo o sofinanciranju izgradnje strelišča na Dolenjski cesti v Ljubljani, s katero si je zagotovil pravico in prednost uporabe strelišča za potrebe usposabljanja vojakov, ki so bili na usposabljanju v centru na Igu.

Z občino Maribor je RSLO prav tako sklenil dogovor o vrstah in obsegu adaptacij, ter lastninsko pravnih obveznosti, ki iz tega izhajajo. Z oddelkom za ljudsko obrambo občine Maribor pa je bil sklenjen sporazum o vrsti in ceni nujenja uslug, ki jih je za Učni center nudil Center za obrambno usposabljanje (hrana, pranje, čiščenje in vzdrževanje prostorov).

Čeprav je nabava potrebne opreme prostorov bila v pristojnosti podjetij, ki so adaptirala učne centre, je sektor 05 RSLO v pripravi namestitvenih zmogljivosti sodeloval z določanjem kriterijev za opremo spalnic za vojake in za opremo pisarn za zaposlene.

9. Zagotavljanje kadrov za izvedbo usposabljanja.

Že v predštudiji je bilo ugotovljeno, da je zagotavljanje ustreznih kadrov predpogoj za uspešno izvedbo usposabljanja. Določena odprta vprašanja glede kadrov, ki so se pojavljala v preštudiji, so z verifikacijo študije bila že rešena (npr. določitev kraja usposabljanja), potrebno pa je bilo rešiti še osnovno vprašanje in sicer določitev števila in strukture kadrov.

Za izdelavo formacijsko-organizacijske strukture smo imeli dovolj izhodišč, saj je bilo s verifikacijo študije že določeno, da bo v dveh učnih centrih na usposabljanju skupaj 300 nabornikov in sicer 120 v Pekrah in 180 na Igu. To število je narekovalo tudi organizacijsko strukturo. Odločili smo se za dve organizacijski enoti (četi) v vsakem učnem centru. Organizacijski enoti na Igu sta imeli po tri učne enote (vod) v Pekrah pa po dve. Verificiran je bil tudi predlog, da usposabljanje izvajajo inštruktorji in sicer na deset rekrutov po en inštruktor. Zaradi vsega navedenega je bilo kaj lahko določiti število inštruktorjev in vodij učnih ter organizacijskih enot. Glede izobrazbe je bil sprejet sklep, da je za inštruktorja potrebna srednja izobrazba V. stopnje, medtem ko je za vodjo učne enote zahtevana višja ali visoka izobrazba in visoka izobrazba za vodjo organizacijske enote. Razen stopnje splošne izobrazbe, se je za vsa navedena delovna mesta postavil pogoj, da imajo kandidati končano šolo za rezervne oficirje, kandidati za inštruktorje pa tečaj za desetnike.

Spomnim se takratne diskusije o vprašanju, ali naj se predpiše tudi čin, ki naj bi ga imeli kandidati za posamezno delovno mesto. Odločili smo se da ne in to predvsem zaradi razloga, ker je napredovanje rezervnih častnikov v bivši JLA in TO bilo zelo nesistematično urejeno. Ni namreč zagotavljalo, da so napredovali najbolj izobraženi častniki, ampak predvsem tisti, ki so bili politično najbolj ustrezni in pa tisti, ki so pokazali za vojaška usposabljanja interes in ob službi imeli dovolj časa za sodelovanje v vojaških usposabljanjih. Predvsem zaradi slednjega je bilo v rezervni sestavi precej kvalitetnih rezervnih častnikov, ki niso napredovali v vojaški hierarhiji, saj so poklicno kariero postavili pred napredovanjem v rezervni sestavi častnikov. Prav tako je bilo tudi veliko častnikov, ki so imeli visoke čine, niso pa imeli niti višje izobrazbe.

Nekoliko več težav smo imeli pri snovanju strukture poveljstva učnega centra. Osnovno vodilo pri določanju strukture je bilo to, da mora poveljstvo s svojo strokovno in logistično podporo omogočiti čim kvalitetnejše usposabljanje ter razbremenitev inštruktorjev in vodij učnih in organizacijskih enot vsakega nepotrebne administriranja ob istočasnem zagotavljanju materialne oskrbe usposabljanja. Razen vodje učnega centra so v poveljstvu UC bila določena še naslednja delovna mesta: Pomočnik usposabljanja; pomočnik za pedagoško delo; pomočnik za zaledje; psiholog; analitik; finančni knjigovodja; referent za intendantsko oskrbo; referent za splošne zadeve; referent-administrator za zaledne zadeve; medicinski tehnik; skladiščnik ter tajnica.

Če to strukturo primerjamo s strukturo poveljstva bataljona v takratni JLA, kjer so v poveljstvu bataljona bili največkrat trije do štirje aktivni častniki oziroma podčastniki, vidimo da smo se odločili za bistveno večjo kadrovsko zasedbo. Po eni strani smo to storili zaradi potrebe po bistvenem dvigu kvalitete usposabljanja, po drugi strani pa tudi zato, ker je šlo za eksperimentalno usposabljanje, za katero še nismo imeli izkušenj. Želeli smo se izogniti nevarnosti, da bi zaradi preobremenjenosti in neizkušenih posameznikov trpela kvaliteta usposabljanja.

Vzporedno z organizacijsko – formacijsko strukturo je nastajal tudi opis del in nalog za posamezna delovna mesta. Naslednja kopija prikazuje prvi osnutek opisa del in

nalog za delovno mesto inštruktorja in prve pripombe oziroma predlagane spremembe.

DELOVNE NALOGE IN OPRAVILA, NJIHOV OPIS IN KLASIFIKACIJA

Upravni organ:

Republiški sekretariat za ljudsko obrambo - Republiki štab za teritorialno obrambo

Naziv delovne naloge

Instruktor za usposabljanje

Namen delovne naloge: neposredno izvajanje usposabljanja vojaških obveznikov *in ost u celotnem procesu usposabljanja in dela v UC*

Opis delovne naloge:

- pomočnik vodje učne enote
- poznavanje načrta in programa usposabljanja vojaških obveznikov
- poznavanje posameznika v svoji učni enoti
- 1 - izvajanje praktičnega dela usposabljanja v učni enoti (strokovno in vzgojno)
- 2 - spremljanje in sodelovanje pri ocenjevanju znanja in veščin vojaških obveznikov
- 3 - skrb in odgovornost za red in disciplino učne enote
- 5 - odgovornost za varno izvajanje usposabljanja *in: oskrba učnih centrov, štab, ...*
- 4 - *vodnje in nadziranje* *in: vodnje in nadziranje in delo v učni enoti, ki ni vezano na proces usposabljanja.*

Kopija osnutka delovne naloge in opravila - za inštruktorje.

Na podlagi organizacijsko formacijske strukture in opisa del in nalog je RSLO objavil razpis za sprejem civilnih oseb za opravljanje dolžnosti vojaških starešin v ustanovah in enotah Teritorialne obrambe Republike Slovenije na območju Ljubljane in Maribora. Razpis je zajemal 16 različnih delovnih mest in je bil objavljen v vseh večjih slovenskih častnikih.

Istočasno z objavo razpisa je bila imenovana komisija za pripravo predloga za izbor kandidatov za opravljanje del v učnih centrih.

Koprivnikar

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO
LJUBLJANA župančičeva 3

štev.: 10/3-91
datum: 07.03.1991

Na podlagi 20.člena zakona o delavcih v državnih organih (Ur.l. RS šte.v.15/90) imenujem komisijo za pripravo predloga za izbor kandidatov za opravljanje del v učnih centrih v naslednji sestavi:

1. Bogdan Koprivnikar, pomočnik republiškega sekretarja, predsednik
2. Vojko Kuzma, načelnik oddelka za operativne zadeve v RŠTO
3. Igor Ivančič, republiški podsekretar

Naloga komisije je priprava predloga republiškemu sekretarju za končni izbor kandidatov za opravljanje del v učnih centrih za vojaško usposabljanje.

Za izvedbo predhodnih faz v postopku izbire lahko komisija pooblasti posamezne strokovne delavce Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo in Republiškega štaba za teritorialno obrambo.

Janez Janša
REPUBLIŠKI SEKRETAR

Kopija dokumenta o imenovanju komisije za izbor kandidatov.

Komisija je organizirala zbiranje prijav in njihovo selekcijo, kar je neposredno izvajala kadrovska služba RSLO. Na podlagi prijav, zdravniških pregledov in varnostnega preverjanja s strani varnostnega organa je komisija konec marca podala predlog za sprejem kandidatov v službo.

Ustavite 19.4.91

- 1 -

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO

Ljubljana, Župančičeva 3

Štev.:

Datum: Ljubljana, 29.3.1991

PREDLOG ZA SPREJEM KANDIDATOV V SLUŽBO

Na podlagi razpisa za sprejem civilnih oseb za opravljanje dolžnosti vojaških starešin v ustanovah in enotah teritorialne obrambe je komisija naredila selekcijo prijavljenih kandidatov, s katerimi je opravljen zdravniški pregled in izvedena delna preverka.

Na podlagi zdravniških pregledov je ugotovljeno, da je zaradi zdravstvenih razlogov neprimernih za sprejem v službo:

V Ljubljani 3 kandidati

V Mariboru 0 kandidatov

Na zdravniški pregled se ni odzvalo:

V Ljubljani 4 kandidati

V Mariboru 4 kandidati

Na podlagi preverke varnostnega organa ni neprimernih kandidatov.

Na podlagi rezultatov zdravniških pregledov komisija predlaga, da se v službo sprejmejo naslednji kandidati:

I. Za delovna mesta v učnem centru na Igu:

01. Vodja učnega centra:

- Faladore Vinko, roj. 1947 višja strojniška, + org. dela, ŠRO Bileča, zaposlen Iskra (predlaga ga g. J. Slapar)

02. Pomočnik za usposabljanje:

- Hudolin Dušan: roj. 1954, dipl. visoke šole za organizacijo dela, ŠRO Zadar, kapetan, zaposlen UNIS KOPS Grosuplje

03. Pomočnik za pedagoško delo:

- Beslič Iztok, roj. 1951, višja pedagoška, ŠRO Bileča, rez. kapetan sedaj pomočnik upravnika centra na Igu

04. Pomočnik za zaledje:

- Kovačevič Franjo, roj. 1947, vojaška akademija tehnična smer, major, zaposlen v Iskra Polprevodniki Trbovlje

05. Vodja organizacijske enote:

- Kunstelj Stane, roj. 1953, dipl.visoke šole za organizacijo dela, ŠRO Zadar, kapetan, zaposlen - ni podatka kje
- Šolar Viljem, roj. 1959, vojaška akademija, bil komandir čete, zaposlen SŠGTEU Bled

06. Vodja učne enote:

- Tomaž Urbancl, roj. 1963, dipl.obramboslovec, zaposlen Srednja šola tiska in papirja v Ljubljani
- Bežan Darko, roj. 1961, višja za org.dela, miličnik na UNZ Kranj
- Juras Boštjan, roj. 1965, vojaška akademija, brez zaposlitve, zadnja zaposlitev Zrenjanin
- Podbrežnik Darko roj. 1963, absolvent obrambos., ŠRO Bileča, rez. poročnik, zaposlen Zavod za usposabljanje invalidne mladine Kamnik
- Lajevec Samuel, roj. 1965, višja-varnostni inženir ŠRO Bileča, rez. ppor. zaposlen Športoprema
- Vraničar Fedja, roj. 1949, višja upravna, ŠRO Bileča, rez. kapetan I. razreda, zaposlen v Oddelku za LO Škofja Loka

07. Inštruktor:

- Jereb Pavle, roj. 1960, EAŠC, ŠRO Bileča, zaposlen Termopol na Sovodnju
- Medved Gorazd, roj. 1968, srednja šola za elektroenergetiko, ŠRO, Zadar, pporočnik, zaposlen Elektroprojekt Ljubljana
- Stergar Igor, roj. 1967, srednja splošna letalska šola Mostar, ml. vodnik, brez zaposlitve, zadnja zaposlitev RTV Slovenija
- Gostiša Pavle, roj. 1963, FSPN - Smer obramboslovje, rez.oficir, zaposlen LEK Ljubljana
- Šepec Igor, roj. 1968, srednja naravoslovna šola - rudarsko geološka smer, razvodnik, zaposlen SGP SCT Ljubljana
- Visinski Tomaž, roj. 1970, kadetska šola Tacen, zaposlen PM Ljubljana-Center
- Potparič Damjan, roj. 1966, absolvent FSPN - Smer obramboslovje, ŠRO Zadar,

- Lotrič Stanislav, 1967, SSVŠ Franc Rozman-Stane, ni podatkov o zaposlitvi
- Dernikovič Miran, roj. 1965, srednja gradbena šola, ŠRO Bileča, rez. ppor., ni podatka o zaposlitvi
- Breclj Boštjan, roj. 1969, SSVŠ Franc Rozman-Stane, ni podatka o zaposlitvi
- Šviga Demetrij, roj. 1970, srednja elektrotehnična šola, desetar, zaposlen pri obrtniku Ivu Potočniku
- Partljič Tone, roj. 1963, SSVŠ Franc Rozman-Stane, + SVŠ KoV Sarajevo, zaposlen, Mednarodni tovorni promet
- Mogolič Franci, roj. 1966, srednja gradbena šola nižji vodnik, zaposlen PROMONS Ljubljana
- Žagar Anton, roj. 1966, srednja vojaška šola KoV, Sarajevo
- Puconja Gorazd, roj. 1966, SSVŠ Franc Rozman-Stane, VA KoV Beograd, vodnik, ni podatka o zaposlitvi
- Kobal Viljem, absolvent FSPN - obramboslovje, ŠRO Zadar
- Tom Pečar, roj. 1966, srednja elektrotehnična šola, ŠRO, zaposlen KE-KO
- Barašin Milan, roj. 1966, srednja tehnična šola - smer elektrotehnika, desetar, zaposlen, Iskra Avtomatika

Za kandidate:

Gorazda Medveda, Boštjana Breclja, Franca Mogoliča, Fedjo Vraničarja so potrebni dodatni zdravniški pregledi. V kolikor bodo zdravniški pregledi negativni, pridejo v poštev naslednji kandidati:

- Iztok Kuralt, roj. 1968, Ekonomski - komercialni tehnik, zaposlen v Procommerce Kranj
- Pucihar Aleš, roj. 1963, gimnazija, brez zaposlitve, zadnja zaposlitev v KK Smelt Olimpija
- Cankar Andrej, roj. 1969, srednja lesarska, ŠRO, nezaposlen
- Kresal Anton, roj. 1963, srednja, ŠRO Bileča, poročnik, v TO komandir čete za PSD, zaposlen Brigita Market, Mengeš

08. Psiholog:

- Majcen Vinko, roj. 1952, FF - smer psihologija, zaposlen Iskra Kranj

09. Analitik:

- Škodnik Darja, roj. 1960, Višja pravna šola, zaposlena DINOS

10. Finančni knjigovodja:

- Antonija Simončič, roj. 1951, višja ekonomska šola, nezaposlena, zadnja zaposlitev v PKB marketing Trzin

11. Referent za intendantsko oskrbo:

- Vidic Franc, roj. 1950, gostinski tehnik, brez zaposlitve, zadnja zaposlitev Hotel Ilirija

12. Referent za splošne in materialne zadeve:

- Božič Milenko, roj. 1952, srednja vojaško-tehnična šola Zagreb, zaposlen Kovinarska Vrhnika

13. Referent za zaledne zadeve - administrator:

- Pograjc Martin, roj. 1940, višja - strojni inženir, trenutno nezaposlen, zadnja zaposlitev Mestni svet Zveze sindikatov

- Odar Andrej, roj. 1958, srednja RSNZ - Tacen, zaposlen GIP Gradis Ljubljana

14. Medicinski tehnik:

- Grabljevec Marko, roj. 1966, srednja zdravstvena šola, zaposlen RSPU

15. Skladiščnik:

- Šteh Jože, roj. 1955, strojni tehnik, zaposlen Center za Elektrooptiko

16. Tajniško administrativna dela:

- Lovšin Brigita, roj. 1966, gimnazija, brez zaposlitve, zadnja zaposlitev Utensilia

II. Za delovna mesta v učnem centru v Pekrah:

01. Vodja učnega centra:

- Andrej Kocbek, roj. dipl. obramboslovec, rez.major, zaposlen v PŠTO Maribor

02. Pomočnik za usposabljanje

- Murko Jože, roj. 1958, dipl.obramboslovec, poročnik, zaposlen v Šolskem centru Ptuj

03. Pomočnik za pedagoško delo:

- Krošl Dušan, roj. 1946, dipl. obramboslovec, brez zaposlitve, zadnja zaposlitev Izobraževalni center za SLO in DS Maribor

04. Pomočnik za zaledje:

- Barbutovski Trajko, roj. 1945, dipl.obramboslovec, + srednja vojaška tehnična, rez. poročnik, sedaj delavec RSLO

05. Vodja organizacijske enote:

- Jani Topolovec, roj. 1962, vojaška akademija, bil komandir čete, nezaposlen, njegova zadnja zaposlitev SC Ptuj
- Horvat Bogdan, roj. 1962, vojaška akademija, bil komandir čete, brez zaposlitve, zadnja zaposlitev v JLA Maribor

06. Vodja učne enote:

- Lazar Dušan, roj. 1967, vojaška akademija, ni podatka o zaposlitvi
- Lešnik Herbert, roj. 1959, višja - socialni delavec, ŠRO, kapetan, brez zaposlitve, zadnja zaposlitev OŠ v Zrečah
- Šeruga Vilijem, roj. 1964 vojaška akademija, pporočnik, brez zaposlitve, zadnja zaposlitev v VP 3987 Niš
- Davorin Rečnik, roj. 1961, dipl. obramboslovec, ŠRO Zadar, vodnik, zaposlen v Srednji kovinarski, strojni in metalurški šoli v Mariboru

07. Inštruktor:

- Selinšek Drago, roj. 1964, srednja kovinarska, strojna in metalurška, ŠRO, poročnik, ni podatka o zaposlitvi
- Mitja Terglav, roj. 1968, kadetska šola Tacen, brez zaposlitve, zadnja zaposlitev v PM Ljubljana-Mesto
- Mlakar Robert, roj. 1968, SSVŠ Franc Rozman-Stane, zaposlen v PM Ljubljana-Bežigrad
- Ernest Anželj, roj. 1962, gradbeno tehnična šola, vodnik, brez zaposlitve, zadnja zaposlitev Vodnogospodarsko podjetje
- Gorjup Zoran, roj. 1970, srednja ekonomska šola, ŠRO Bileča, rez. vodnik, ni podatka o zaposlitvi
- Matjaž Klevže, roj. 1969, srednja kovinarska in metalurška šola, ŠRO, vodnik, zaposlen TAM Maribor
- Darko Skok, roj. 1963, srednja ekonomska, ŠRO, zaposlen občina Ptuj
- Branko Lorenčič, roj. 1963, gradbeno tehnična šola, ŠRO Bileča, rez. vodnik, zaposlen Cestno podjetje Maribor
- Ervin Hartman, roj. 1964, srednja kovinarska strojna šola, ŠRO Bileča, rez. poročnik, zaposlen Tovarna kos in srpov
- Kojc Jože, roj. 1969, višja za socialne delavce - kadetska šola - Tacen RSNZ - SEM
- Simon Korez, roj. 1962, srednja tehnična šola - strojne smeri, ŠRO Zadar, ni podatka kje je zaposlen

- Kovačec Dušan, roj. 1961, srednja ekonomska, ŠRO Kraljevo, zaposlen Agrotransport Ptuj

08. Psiholog:

- Strniša Zdravko, roj. 1953, FF - smer psihologija, zaposlen TAM Maribor

09. Analitik:

- Zlata Weingerl-Kresevič, roj. 1951, visoka ekonomska komercialna šola, zaposlena Primat Maribor

11. Referent za intendantsko oskrbo:

- Markuš Srečko, roj. 1963, gostinski tehnik, ŠRO Bileča, rez. poročnik, zaposlen TVT Boris Kidrič Maribor

12. Referent za splošne zadeve:

- Šabeder Srečko, roj. 1957, ŠRO Zagreb strojnik tehnik, sedaj zaposlen v štabu TO

13. Referent za zaledne zadeve - administrator:

- Legen Đorde, roj. 1961, srednja vojaška, sedaj zaposlen v sekretariatu za LO v Mariboru - višek,
- Šijanec Franc, roj. 1956, Kovinostrugar IV. stopnja, zaposlen pri OŠTO Lenart

14. Medicinski tehnik:

- Vindiš Inge, roj. 1963, srednja zdravstvena šola, zaposlena v Splošni bolnišnici Maribor

15. Skladiščnik:

- Gajžler Franc, roj. 1960 prerazporeditev znotraj RŠTO,

16. Tajniško-administrativna dela:

- Zlatka Veldin, roj. 1953, Upravno administrativna šola, brez zaposlitve, zadnja zaposlitev v Izobraževalnem centru za SLO in DS v Pekrah

Za kandidata:

Murko Jože je potreben dodaten zdravniški pregled. V kolikor bodo rezultati zdravniškega pregleda negativni bo namesto njega Predikaka Franc, roj. 1948, visoka - organizacija dela, ŠRO, zaposlen v SO Ptuj.

Bogdan Koprivnikar

PRESEDNIK KOMISIJE

Kopija celotnega predloga z dne 29. 03. 1991

Pozneje so trije sprejeti kandidati odpovedali ponujeno službo zaradi osebnih razlogov, dva pa sta bila na dodatnih zdravniških pregledih spoznana za zdravstveno nesposobna za opravljanje predvidenih del in nalog, zato so bili izbrani drugi kandidati.

SPREMEMBE KANDIDATOV ZA SPREJEM CIVILNIH OSEB ZA OPRAVLJANJE
DOLŽNOSTI VOJAŠKIH STAREŠIN V USTANOVAH IN ENOTAH TERITORIALNE
OBRAMBE

510 - UČNI CENTER LJUBLJANA

1. **Vodja učnega centra** - pomoč pri vodenju Učnega centra Ljubljana za dobo dveh mesecev - Bojan Šuligoj
2. **Inštruktor** - namesto Milana Barašina (odpovedal zaradi osebnih razlogov) je Kresal Anton roj. 1963, srednja izobrazba ŠRO Bileča, pomočnik, v TO komandir čete za PSD zadnja zaposlitev v Brigita Market, Mengeš
3. **Referent za zaledne zadeve** - Namesto Andreja Odra (zdravstveno nesposoben) je Aleš Pucuhar, roj. 1963, gimnazija, srednja, zaposlitev v KK Smelt Olimpija
4. **Skladiščnik** - namesto Jožeta Šteha (zdravstveno nesposoben) je Jože Florjančič roj. 1951, zadnja zaposlitev v Tovarni pletenin "Rašica".
5. **Medicinski tehnik** - namesto Marka Grabljeveca (odpovedal zaradi osebnih razlogov) je Jelka Erjavec, roj. 1964, zadnja zaposlitev Zdravstveni dom Ljubljana, TOZD Šiška.

710 - UČNI CENTER MARIBOR

Inštruktor - namesto Jožeta Kojca (odpovedal iz osebnih razlogov) je Dušan Harl, roj. 1967, srednja, ŠRO Bileča, samostojni obrtnik.

Kopija dokumenta sprememb kandidatov za sprejem v službo za vojaške starešine

Zaradi zahtevnosti del in predvsem zaradi zavedanja se pomembnosti uspešnosti izvedbe projekta in hkratne medijske občutljivosti za eventualne slabosti in

pomanjkljivosti, je na predlog takratnega načelnika RŠTO generala Janeza Slaparja za pomoč pri vodenju centra na lgu postavljen major Bojan Šuligoj, ki je do takrat bil zaposlen kot poveljnik Občinskega štaba TO na Jesenicah in je imel ustrezne izkušnje. Pozneje je prevzel vodenje učnega centra do konca usposabljanja.. Začetek sprejema v službo je bil neposredno pred začetkom usposabljanja, ki je bilo organizirano v Poljčah v drugi polovici aprila 91.

10. Programi usposabljanja

Dilema o tem ali lahko za poizkusno usposabljanje uporabimo stare programe iz JLA ali ne, je bila rešena že na začetku priprav za izvedbo usposabljanja s tem, ko smo se odločili za bistveno drugačen pristop k usposabljanju, ki naj bi bilo bistveno kvalitetnejše in bi bolj podpiralo napore za izgradnjo male in kvalitetne vojske. Takšne cilje seveda nismo mogli doseči s starimi programi.

Nalogo za izdelavo programov je prevzel Vrhunc Matjaž in jo je zelo uspešno izvršil. Še dolgo po končanem poizkusnem usposabljanju je vodil izdelavo programov usposabljanja za vse enote nastajajoče nove TO – SV, kjer je programe iz poizkusnega usposabljanja malenkostno spremenil in dopolnil, večjih sprememb pa ni bilo potrebno izvesti.

Do pričetka usposabljanja so bili izdelani izdelali trije programi in sicer:

- Program usposabljanja za prvo fazo usposabljanja rekrutov
- Program usposabljanja za drugo fazo usposabljanja rekrutov
- Program tečaja inštruktorjev in komandirjev za usposabljanje vojaških obveznikov v učnih centrih

Pregled njihovih vsebin se vidi iz naslednjih preglednic:

Priloga št. 1

PREGLED USPOSABLJANJA IN VZGOJE VOJAŠKIH OBVEZNIKOV
V 1. FAZI USPOSABLJANJA

Vsebine programa	P r e d m e t i	Trajanje ur
Vojaško-strokovne vsebine	1. Splošni vojaški predpisi	10
	2. Postrojitevno pravilo	13
	3. Pehotno orožje s poukom streljanja	100
	4. Taktika	48
	5. RKBO	26
	6. Inženirstvo	34
	7. Zveza	15
	Skupno št. ur:	
Splošno-izobraževalne vsebine	1. Telesna vzgoja	39
	2. Pohodi	18
	3. Sanitetni pouk	18
	4. CZ	20
	5. Domovinsko-domoljubna vzgoja	16
	6. Sestanki kolektiva in informiranje	12
	7. Zdravniški pregledi	3
	Skupno št. ur:	
Ostalo delo in aktivnosti	1. Sprejem vojaških obveznikov	2 dni
	2. Tehnični zbor in svečanost ob začetku usposabljanja	1 dan
	3. Rezerva za pouk	3 dni
	4. Premeščanje vojaških obveznikov v bojne enote	1 dan
	Skupaj št. dni:	
S K U P A J Š T. U R : 468 ali 52 delovnih dni		

PRIPOMBA: - V število ur posameznih predmetov so vštete tudi ure usposabljanja v nočnih pogojih.

Kopija pregleda usposabljanja ... v I. fazi

PREGLED USPOSABLJANJA VOJAŠKIH OBVEZNIKOV
V 2. FAZI USPOSABLJANJA

Vsebine programa	P r e d m e t i	Števil ur
Priprava za sprejem dolžnosti bojnih enot	1. Predstavitvev enote, tehnični zbor in zadolžitev z orožjem	7
	2. Usposabljanje posameznika za namenske naloge v oddelku in posadki	21
	3. Usposabljanje enote za njene namenske naloge	28
	4. Stražarska služba	21
	Številno dni: 11	77 ur
Usposabljanje enot	1. Usposabljanje posadk in oddelkov	100
	2. Usposabljanje vodov	64
	3. Usposabljanje čet	56
	4. Usposabljanje bataljona	16
	5. Streljanje	56
Številno dni: 35	292 ur	
Ostalo delo in aktivnosti	1. Opravljanje stražarske službe	
	2. Opravljanje delovnih in drugih nalog	
	3. Vzdrževanje orožja in opreme	
	4. Sestanki kolektiva in informiranje	
	5. Odpuščanje vojaških obveznikov	
Številno dni: 28		
SKUPAJ ŠT. DELOVNIH DNI: 74		
SKUPAJ ŠTEVILO UR: 369		

PRIPOMBA: - Usposabljanje bojnih enot poteka dnevno več kot 7 učnih ur.

Kopija pregleda usposabljanja v II. fazi

Posebej je potrebno poudariti pomen tečaja za inštruktorje in komandirje za usposabljanje vojaških obveznikov v učnih centrih. Že z mrežnim diagramom potrebnih nalog, ki jih je potrebno zagotoviti za uspešno izvedbo usposabljanja je že bila predvidena priprava kadrov. Brez izvedbe te priprave, na kateri naj bi se med drugim seznanili predvsem z novostmi, ki jih je prinašal novi način usposabljanja rekrutov v primerjavi z načinom, ki je bil v veljavi v JLA, bi ne mogli zagotoviti uspeha eksperimentalnega usposabljanja. Po izboru kadrov se je v Poljčah organiziral tečaj, katerega cilj je bil usposabljanje vojaških inštruktorjev in komandirjev za delo z

vojaškimi obvezniki med usposabljanjem v učnih centrih ter za vodenje življenja in dela vojaškega kolektiva. Tečaj se je izvedel po naslednjem programu:

Priloga št. 3

P R E G L E D
VSEBIN USPOSABLJANJA INŠTRUKTORJEV IN KOMANDIRJEV

Vsebina usposabljanja	Naziv teme	Število ur
Pedagoško andragoško usposabljanje	1. Mesto in vloga inštruktorja in komandirja pri usposabljanju	2
	2. Didaktika in metodika usposabljanja	3
Vojaškestrokovno in metodološko usposabljanje	1. Vsebine in metodika predmeta taktika	18
	2. Vsebina in metodika predmeta pehotno orožje s poukom streljanja	10
	3. Vsebina in metodika predmeta postrojitevno pravilo	5
	4. Vsebina in metodika predmeta splošni vojaški predpisi	3
	5. Vsebina in metodika predmeta inženirstvo	10
	6. Vsebina in metodika predmeta ABKO	5
	7. Vsebina in metodika predmeta zveze	5
	8. Vsebina in metodika predmeta telesna vzgoja in pohodi	5
	9. Vsebina in metodika predmeta saniteta	3
	10. Vsebina in metodika predmeta civilna zaščita	4
	11. Vsebina in metodika predmeta domovinsko-domoljubna vzgoja	10
Vzgojno delo	1. Vloga in naloge inštruktorja in komandirja pri delu s posamezniki in skupino	2
	2. Spremljanje in vrednotenje dela vojaških obveznikov in skupine	2
	3. Sprejem vojaških obveznikov in oblikovanje skupine	3
	4. Skupina in skupinska dinamika	1
	5. Delo s težje prilagodljivimi vojaškimi obvezniki	2
Vodenje učne dokumentacije	1. Dokumenti evidence v učnem centru	2
	2. Dokumenti poročanja v učnem centru	2
Ostalo	1. Uporaba vojaško strokovne literature	2
	2. Slovensko vojaško izrazoslovje	4
	3. Test znanja in sposobnosti	2
SKUPAJ ŠTEVILO UR		105
SKUPAJ ŠTEVILO DNI		15

Kopija pregleda vsebin usposabljanja inštruktorjev in komandirjev

Izvajalci programa so razen delavcev RSLO sektorja 05 bili še zaposleni v RŠTO. Katere tematike so izvajali le-ti je razvidno iz naslednjega dopisa.

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO
LJUBLJANA
ZUPANČIČEVA ULICA 3 — P. p. 644 — Telefon 223 112

a/a - Šifra	ZNAK
Hraniti do	13. 1.
Rešitev	
Priloge	
Datum	Refereca

Številka: 811/4

Datum: 18.3.1991

REPUBLIŠKI ŠTAB ZA TERITORIALNO OBRAMBO
Seunigova 5
LJUBLJANA - TACEN

ZADEVA: Tečaj inštruktorjev in komandirjev za usposabljanje

V prilogi vam dostavljamo predlog programa tečaja inštruktorjev in komandirjev v učnih centrih, ki se bo predvidoma začel 15.04.1991 v Poljčah.

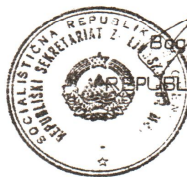
Za spodaj naštete teme rabimo izvajalce. Ker gre za izključno vojaško tematiko, menimo, da so lahko izvajalci le delavci, ki so sedaj zaposleni v Teritorialni obrambi Republike Slovenije. Izvajalci bodo teme izvajali po priloženem programu in na osnovi Načrta in programa bojnega usposabljanja vojaških obveznikov v učnem centru, ki ste ga že prejeli.

Teme, za katere je potrebno določiti izvajalce so naslednje:

- Mesto in vloga inštruktorja in komandirja pri usposabljanju
- Didaktika in metodika usposabljanja
- Vsebina in metodika predmeta TAKTIKA ✓
- Vsebina in metodika predmeta POSTROJITVENO PRAVILO
- Vsebina in metodika predmeta SPLOŠNI VOJAŠKI PREDPISI
- Vsebina in metodika predmeta ABKO
- Vsebina in metodika predmeta SANITETNI POUK

Prosimo, da nam dostavite pripombe na predlog tečaja za inštruktorje, ter da določite izvajalce za navedene teme.

Priloga: 1x

[Signature]
Bogdan Koprivnikar
POMOČNIK
REPUBLIŠKEGA SEKRETARJA

Kopija dopisa RŠTO o izvajalcih za izvedbo tečaja

Tečaj je bil izveden skladno s programom v predvidenem terminu. Po izvedbi tečaja so komandirji in inštruktorji odšli neposredno na svoja delovna mesta v učne centre, kjer so izvedli še neposredne priprave za sprejem nabornikov.

11. Zaključni dokumenti za izvedbo usposabljanja.

Republiški sekretar za ljudsko obrambo je konec februarja pripravil osnutek Odredbe o pripravi in izvedbi poskusnega usposabljanja vojakov v enotah Teritorialne obrambe Republike Slovenije. V odredbi so povzeti vsi bistveni elementi usposabljanja, kot so bili definirani v študiji in sprejeti z njeno verifikacijo. Odredba določa temelje in okvir usposabljanja, kar je razvidno iz priložene kopije odredbe.

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO
LJUBLJANA
ŽUPANČIČEVA ULICA 3 — P. p. 644 — Telefon 223 112

Številka:

Datum: Ljubljana, 1.3.1991

OSNUTEK

LJUDSKA OBRAMBA
URANDA TAJNOST
ZAUPNO

Na podlagi 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev XCVI in XCVII k ustavi Republike Slovenije na področju ljudske obrambe (Ur.l. RS, št. 35/90 in 10/91) ter v skladu z 2. in 5. podtočko I. točke odloka o prenosu določenih zadev vodenja v Teritorialni obrambi Republike Slovenije na republiškega sekretarja za ljudsko obrambo v zvezi s točko 6. stališč Skupščine Republike Slovenije o pošiljanju nabornikov na služenje vojaškega roka izven ozemlja Republike Slovenije (Ur. list RS, št. 29/90 in 30/90) republiški sekretar za ljudsko obrambo izdaja

ODREDBO

o pripravi in izvedbi poskusnega usposabljanja vojakov v enotah Teritorialne obrambe Republike Slovenije

1. Poskusno usposabljanje vojakov v Teritorialni obrambi Republike Slovenije bo izvedeno v dveh centrih za obrambno usposabljanje, in sicer:
 - na Igu pri Ljubljani za 180 vojakov;
 - v Pekrah pri Mariboru za 120 vojakov.
2. Temeljni namen poskusnega usposabljanja je preverjanje ustreznosti vsebin in organizacije vojaškega usposabljanja v Teritorialni obrambi ter preverjanja ustreznosti novih uniform in ostale osebne opreme za enote Teritorialne obrambe.
3. Usposabljanje vojakov bo organizirano v dveh fazah, in sicer:
 - v prvi fazi bo izvedeno usposabljanje vojakov v učnih centrih, kjer bo težišče

na usposabljanju vojakov v znanju in veščinah, ki jih mora obvladati vsak posameznik. V tej fazi vojaki ne bodo razporejeni v bojne enote. Usposabljanje v prvi fazi bo trajalo 52 delovnih dni in vanj bodo zajete vsebine in predmeti, ki so navedeni v prilogi št. 1.;

- v drugi fazi usposabljanja, ki bo realizirana v drugi polovici služenja vojaškega roka, se bodo vojaki usposabljali v mirnodobnih enotah Teritorialne obrambe stalne sestave. Razporejeni bodo na dolžnosti v enote in se usposabljali v znanjih in veščinah, ki se nanašajo na dejstvovanje enot. V prvih štirinajstih dneh je potrebno usposobiti vojake za prevzem bojnih dolžnosti v bojni enoti. Nadaljnje usposabljanje bojnih enot bo trajalo 35 delovnih dni, in v tem obdobju bodo zajete vsebine in predmeti, navedeni v prilogi št. 2.

4. Temeljni cilj usposabljanja bo obvladovanje znanja in veščin, ki jih potrebuje vojak za izvajanje namenskih nalog v boju, in njegovo usposabljanje za zaščito in vseh vrst reševanja.

Težišče usposabljanja posameznika bo na ravnanju s pehotnim orožjem in izvajanju namenskih nalog strelca v protipehotnem in protiklepnem boju ter v izvajanju osebne in vzajemne zaščite.

Pri usposabljanju enot bo težišče na usposabljanju za namensko izvajanje bojnih nalog. Nadalje se bodo enote izurile za postopke ob alarmiranju in pripravljenosti za izvajanje bojnih nalog napada, obrambe, zasede, boja v naselju, izvidovanja, bojnega zavarovanja, izdelave in premagovanja minskih polj, pri nalogah RKB zaščite in dekontaminacije, utrjevanja in maskiranja, oviranja na pohodih ter pri diverzantskem in protidiverzantskem dejstvovanju.

Poudarjeno bo urjenje manjših enot (oddelka-voda), metodološko pa bo poudarek na praktičnem urjenju.

5. Ker mora biti kader, ki bo izvajal usposabljanje dobro pripravljen za svoje naloge ga je treba ustrezno, neposredno ter temeljito pripraviti, saj bo vodil in sodeloval pri usposabljanju vojakov. Ter priprave obsegajo vsebine in predmete, prikazane v prilogi št. 3. Njihovo usposabljanje je treba izvesti neposredno, preden se bo začelo usposabljanje vojakov.

6. Pri materialnem oskrbovanju usposabljanja je treba uporabiti nastanitvene in druge zmogljivosti centrov na Igu in Pekrah in jih ustrezno prilagoditi številu in kvalitetnim kriterijem bivanja vojakov. Za učna sredstva in potrebno orožje pridejo v poštev sredstva in orožje, ki je na razpolago v enotah Teritorialne obrambe, del učnih sredstev in potrebno osebno intendantsko opremo pa bomo nabavili iz proizvodnje oziroma ostalih virov.
7. Za izvajanje usposabljanja bosta formirani dve novi formacijski enoti Republiškega štaba za teritorialno obrambo, ki ju bomo ustrezno kadrovsko popolnili.

Navedene dejavnosti je treba izvajati na podlagi izhodišč, ki so opredeljena s projektom o usposabljanju vojakov izven JLA v organizaciji republiških organov, in v skladu z navodili Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo za organiziranje in izvajanje posameznih nalog.

Janez Janša
REPUBLIŠKI SEKRETAR

Kopija osnutka odredbe.

Skladno s takratno zakonodajo je k predvidenemu usposabljanju moralo dati mnenje še Predsedstvo Republike Slovenije oziroma Svet za ljudsko obrambo. Zato je RSLO 01.03. 91. poslal Predsedstvu osnutek Odredbe o pripravi in izvedbi poskusnega usposabljanja vojakov v enotah TO. Predsedstvo je svoje mnenje poslalo 23.04.91.

05

212

Na podlagi 378. člena ustave Republike Slovenije in v zvezi s 4. točko 33. člena zakona o obrambi in zaščiti (Ur. list RS, št. 15/91) daje Predsedstvo Republike Slovenije na zahtevo Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo naslednje

m n e n j e

k predlogu odredbe Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo o pripravi in izvedbi poskusnega usposabljanja vojakov v enotah Teritorialne obrambe Republike Slovenije

1. Predlog odredbe o pripravi in izvedbi poskusnega usposabljanja vojakov v enotah Teritorialne obrambe Republike Slovenije je v skladu s splošnim načrtom organizacije in usposabljanja v Teritorialni obrambi Republike Slovenije.
2. Predsedstvo Republike Slovenije se strinja, da se poskusno usposabljanje začne izvajati maja meseca 1991.

Številka: 800-02-11/91
Ljubljana, 23.4.1991

PRESEDNIK
Milan KUČAN

Milan Kučan

Kopija mnenja predsedstva RS

Že naslednji dan je Republiški sekretar za ljudsko obrambo na podlagi mnenja Predsedstva izdal Odredbo o pripravi in izvedbi poskusnega usposabljanja vojakov v enotah teritorialne obrambe Republike Slovenije.

Na podlagi nje so stekle neposredne priprave. Povratek nazaj in uvajanje bilo kakšnih sprememb ni bilo več možno.